
UUSIA HARRASTAJIA RAVIURHEILUUN

Esiselvitys ravikurssitoiminnan kysynnästä ja kiinnostuksesta Suomessa

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma, hevostalouden sv

Mustiala, kevät 2014

Jatta Virolainen

MUSTIALA
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Hevostalous

Tekijä	Jatta Virolainen	Vuosi 2014
Työn nimi	Uusia harrastajia raviurheiluun – esiselvitys ravikurssitoiminnan kysynnästä ja kiinnostuksesta Suomessa	

TIIVISTELMÄ

Suomalainen raviurheilu tarvitsee nostetta. Yleisömäärät raviradoilla ovat laskeneet, joten toimenpiteitä uusien harrastajien hankkimiseksi tarvitaan. Raviurheilu on toiseksi seuratuin urheilulaji heti jääkiekon jälkeen, mutta uusia ihmisiä tarvitaan silti lajin pariin. Aikuisille suunnattu ravikoulutoiminta tarjoaisi jokaiselle lajista kiinnostuneelle mahdollisuuden tutustua raviurheiluun ja ravihevosiin. Uusien harrastajien myötä raviurheilun rahavirrat kasvaisivat, näin ollen raviurheilu ja hevosala Suomessa pääsisi kehittymään ja kasvamaan muun muassa isompien raveissa jaettavien palkintorahojen myötä. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, onko aikuisten ravikurssitoiminnalle kysyntää ja kiinnostusta Suomessa. Työn toimeksiantajana on Suomen Hippos ry.

Ruotsissa ravikoulutoimintaa on ollut jo vuodesta 1994. Ravikoulut tarjoavat lapsille, nuorille ja aikuisille eritasoisia kursseja poneilla ja hevosilla. Suomessa on toiminnassa kuusi Suomen Hippoksen alaista poniravikoulua, jossa lapset ja nuoret pääsevät opettelemaan ponien kanssa toimimista sekä ajamista. Aikuisille vastaavaa järjestäytyntä ravikoulutoimintaa ei ole tarjolla.

Opinnäytetyöhön liittyen tehtiin tutkimus, jonka tarkoituksena oli selvittää aikuisten ravikurssitoiminnan kysyntää ja kiinnostavuutta Suomessa. Tutkimus tehtiin kyselymenetelmällä ja siihen vastasi 213 henkilöä. Tutkimuksen tuloksista selvisi, että ravikoulutoiminnalle on kiinnostusta. Taustoiltaan ravikoulutoiminnasta kiinnostuneet henkilöt olivat hyvin erilaisia keskenään, toisilla oli jo käytännön kokemusta hevosten kanssa toimimisesta, toisilla ei lainkaan. Valtaosa vastaajista oli naisia. Keski-ikäiset olivat suurin vastaajajoukko ja eniten vastauksia tuli Uudeltamaalta. Ravikoulutoiminnan toteuttamisen voi siis todeta olevan vielä hyödyntämätön mahdollisuus suomalaiselle raviurheilulle.

Avainsanat hevonen, ravihevonen, raviurheilu, ravikurssitoiminta, ravikoulu, harrastus

Sivut 28 s. + liitteet 9 s.

MUSTIALA

Degree Programme in Agricultural and Rural Industries

Equine Option

Author

Jatta Virolainen

Year 2014

Subject of Bachelor's thesis

New hobbyists to harness racing – pre-report about demand and interest in Finland

---

ABSTRACT

Finnish harness racing needs a boost to keep itself viable. Declining audience numbers in competitions have led to a need to act and try to gather new enthusiasts. Harness racing is in a second favorite watched sport after ice hockey but still new people is more than wanted to follow that sport. Harness racing schools for adults would give a good way to get to know more about harness racing and trotters. As a result of new followers it would bring more money to harness racing and horse business in Finland. The purpose of the thesis is to research how interesting people see harness racing schools in Finland. The commissioner of the thesis is Suomen Hippos ry, the Finnish trotting and breeding association.

There have been harness racing schools in Sweden since 1994. The schools offer courses with ponies and horses for children, youth and adults. Suomen Hippos ry. supervises six pony harness racing schools. There children and youth can learn how to drive and take care of ponies. There are no harness racing schools for adults in Finland.

The aim of the research part was to find out if there is interest and demand for harness racing courses for adults in Finland. The study was made by poll and it got 213 answers. The results show that there is interest for harness racing courses. Backgrounds of the answerers were different, some of the answerers had experience of horses already and some hadn't any experience. Most of the answerers were women. The largest age group was middle-aged and most of the answers came from Uusimaa region. Lastly, a harness racing course activity might be an untapped opportunity for Finnish harness racing.

Keywords Horse, trotting horse, harness racing, harness racing course activity, harness racing school, hobby

Pages 28 p. + appendices 9 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	KATSAUS RAVIURHEILUN TILAAN SUOMESSA JA RUOTSISSA	1
2.1	Raviurheilun keskusjärjestöt	2
2.2	Raviurheilun tunnuslukuja	2
2.3	Poniravitoiminta	3
2.4	Poniravikoulu- ja ravikoulutoiminta Suomessa	4
2.4.1	Teivon poniravikoulu	4
2.4.2	Hevosenomistajuushanke pilotoimassa ravikoulutoimintaa.....	5
2.5	Poniravikoulu- ja ravikoulutoiminta Ruotsissa	5
2.5.1	Jägersron ravikoulu	6
2.5.2	Gävlen ravikoulu	7
2.5.3	Ravikoulujen opetusmateriaaleja Ruotsissa	8
2.6	Uuden harrastajan huomioiminen	10
3	AIKUISTEN VAPAA-AJAN TOTTUMUKSET	10
3.1	Suomalaisten vapaa-ajan käyttö	11
3.2	Ratsastus vapaa-ajan harrastuksena	11
4	TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	11
5	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	12
5.1	Vastaajien taustatiedot.....	12
5.2	Kyselyn tulokset – Millaiselle toiminnalle kiinnostusta?	15
5.2.1	Case Uusimaa	23
6	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	25
	LÄHTEET	29

Liite 1	WEBROPOL-KYSELY
Liite 2	RAVIRADAT SUOMESSA
Liite 3	RAVIRADAT RUOTSISSA

1 JOHDANTO

Työn tarkoituksena on selvittää aikuisten ravikurssitoiminnan kysyntää ja kiinnostavuutta Suomessa. Ratsastuskoulujen ja poniravikoulujen tavoin myös ravikoulut tulisivat tarjoamaan laadukasta opastusta hevosharrastuksen pariin. Ravikouluissa opetus keskittyisi raviurheilun alkeiden opetteluun sekä käytännön toimien harjoitteluun ravihevosen kanssa. Kurssilaisen tasosta riippuen kurssisisältöön kuuluisi valjastamista, ajamista sekä kaikkea raviurheiluun ja ravihevosen terveyden ylläpitoon liittyvää.

Ravikoulut voisivat tarjota säännöllisen harrastuksen tai esimerkiksi yhden päivän elämyksen ravihevosen ohjaksissa. Ravikouluissa rauhalliset ajohevokset sekä asiantuntevat ohjaajat antaisivat raviurheilusta, hevosista ja ajamisesta mielekkäitä ja turvallisia kokemuksia. Esiselvityksessä on etsitty vastauksia sille, millaisia palveluita halutaan ja minkälaisessa ympäristössä. Työssä on myös vertailtu Suomen ja Ruotsin raviurheilun tilaa ja tunnuslukuja.

Kuten muussakin ravitoiminnassa, myös ravikoulutoiminnassa Ruotsi toiminee suunnannäyttäjänä mahdolliselle tulevalle suomalaiselle ravikoulutoiminnalle. Ravikoulut ovat jo kahden vuosikymmenen ajan olleet osa ruotsalaista raviurheilua. Ravikouluissa aikuisten ja lasten on helppo tutustua raviurheilun maailmaan ohjatussa ja turvallisessa ympäristössä. Suomeen rantautuneet poniravikoulut tarjoavat maassamme laadukasta raviopastusta käytännössä ja teoriassa niin lapsille kuin nuorillekin, mutta aikuisille ei tällä hetkellä ole tarjolla vastaavaa ravikoulua.

Opinnäytetyöhön liittyen tehty kyselytutkimus osoittaa, että aikuisten ravikoulutoiminnalle on kysyntää Suomessa. Tutkimuksen tuloksista tehtyjä päätelmiä hyödyntäen Suomen Hippos ry sekä Hippolis voivat suunnitella mahdollista tulevaa ravikoulukonseptia projekteissaan. Lisäksi hevosalan yrittäjät voivat käyttää opinnäytetyön tuloksia kehittäessään tai aloittaessaan yritystoimintaansa.

2 KATSAUS RAVIURHEILUN TILAAN SUOMESSA JA RUOTSISSA

Tässä luvussa selvitetään Suomen ja Ruotsin raviurheilun tunnuslukuja ja toimintatapoja. Ruotsi on otettu suomalaisen raviurheilun vertailukohteeksi, sillä aikuisten ravikurssitoiminta on siellä varsin kehittynyttä. Suomessa taas sen kiinnostavuutta vasta tämän opinnäytetyön perusteella selvitetään.

2.1 Raviurheilun keskusjärjestöt

Suomen Hippos ry on raviurheilun ja hevoskasvatuksen valtakunnallinen keskusjärjestö Suomessa. Se pitää yllä kaikkien suomalaisten hevosten rekisteriä, johtaa ja valvoo Suomen ravikilpailutoimintaa sekä tähtää menestykselliseen hevostalouteen maassamme. Tämän lisäksi Suomen Hippos harjoittaa koulutus-, järjestö- ja julkaisu- toimintaa. Suomen Hippos ry:llä on 130 jäsenyhteisöä. Näitä ovat maakuntaradat, hevosjalostusliitot, kesäradat ja muut jäsenyhteisöt, kuten hevosystäväänseurat ja rotuyhdistykset, (Suomen Hippos ry. 2014a. Suomen Hippos ry. 2014b.)

Svensk Travsport, ST, on vuonna 1925 perustettu raviurheilun pääorganisaatio Ruotsissa. Se muodostuu kolmestäkymmenestä kolmesta totalisaattoripeliluvallisesta raviseurasta, neljästäkymmenestä maan ravikerhosta ja seitsemästä pääorganisaatiosta. Svensk Travsportin pääasiallisena tehtävänä on organisoida, johtaa ja kehittää Ruotsin raviurheilua. ST päättää ravikilpailusäännöistä, varmistaa, että niitä noudatetaan, myöntää lisenssit, rekisteröi hevosia, perustaa kantakirjoja ja pitää koulutuksia. Yksi tärkeimmistä tehtävistä on turvata ja kehittää eläinsuojelua ja turvallisuutta raveissa. (Svensk Travsport. 2014a.)

2.2 Raviurheilun tunnuslukuja

Suomen ja Ruotsin raviurheilun tunnusluvut (Taulukko 1) osoittavat ruotsalaisen raviurheilun olevan niin yleisömääriltään kuin palkinnoiltaankin paljon suurempaa kuin Suomessa. Yleisöä käy Ruotsin raveissa vuosittain lähes kaksi kertaa niin paljon kuin Suomen raveissa. Totoravipäiviä ja –ravilähtöjä on Ruotsissa enemmän ja luonnollisesti näiden seurauksena palkintoja maksetaan enemmän. Raviratoja Suomessa on enemmän, yhteensä 43, joita on päärata Vermon lisäksi 19 muuta maakuntarataa ja 23 kesärataa. (Tunnusluvut 2013. Svensk Travsport, 2014b. Swedish Horse Racing 2014.)

Taulukko 1. Suomen ja Ruotsin raviurheilun tunnuslukuja. *Luku tarkoittaa B-lisenssillisiä, eli ns. amatöörlisenssiä. Lisäksi Ruotsissa vuonna 2013 oli 393 C-, E-, ja G-lisenssillistä, 160 F-lisenssillistä ja 620 montélisenssillistä.

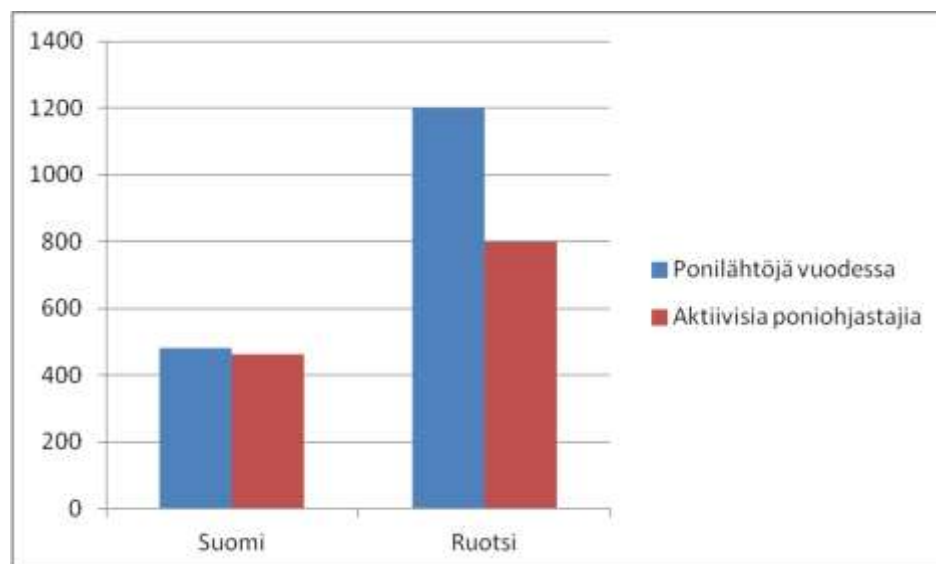
v. 2013	Suomi	Ruotsi
Yleisömäärä	720 000	1 330 056
Toto-ravipäiviä	563	906
Totoravilähtöjä	5338	9132
Kilpailleita hevosia	7525	13 701
Harrastajavalmentajia	7000	4249*
Ammattivalmentajia	160	427
Palkinnot	20,8 milj. €	n. 85,2 milj. € (761,1 milj. kruunua)
Pelivaihto	248,2 milj. €	1 333 milj. €
Raviratoja	43 kpl	33 kpl

2.3 Poniravitoiminta

Suomen Hippos koordinoi nuorisoravitoimintaa Suomessa. Vuonna 2013 ajettiin 482 ponilähtöä ja yhteensä 461 poniohjastajaa kilpaili raveissa. (Tunnusluvut 2013 2014.) Ponilähdöt jaetaan A- ja B-kategorian ponien kilpailuihin. A-kategoriassa kilpailevat enintään 107 cm korkeat puhdasrotuiset shetlanninponit. B-kategoriassa kilpailevat 107,1-130cm korkeat muut puhdasrotuiset ponit ja yli 107 cm korkeat muutoin A-kategorian mukaiset shetlanninponit. Niin A- kuin B-kategorian poneille järjestetään kärrylähtöjä sekä monté- eli raviratsastuslähtöjä. Ohjastaakseen ravikilpailuissa A-kategorian poneja, on oltava 10-18-vuotias poniajoluvan haltija. Ohjastaakseen ravikilpailuissa B-kategorian poneja, on oltava vähintään 12-vuotias, yläikärajaa ei ole määritetty. (Suomen Hippos ry. 2014c.)

Poniraviurheilu on suosittua myös Ruotsissa. Vuosittain ajetaan noin 1200 ponilähtöä ja maassa on likimain 800 aktiivista ohjastajaa. Svenska Ponytravförbundet, SPTF, eli Ruotsin Poniraviyhdistys on Svensk Travsportin jäsen ja pääorganisaationa valvoo poniraviurheilun etuja. Ponilähdöt on jaettu A- ja B-kategoriaan. A-kategoriassa kilpaillaan yleisimmin shetlanninponeilla (myös muut rodut sallittu), ohjastajina voivat toimia 8-15-vuotiaat ajolisenssin haltijat. B-kategoriassa, jossa yleisimmin ajetaan Gotlannin russ-ponilla, ohjastajina voivat toimia 13-25-vuotiaat ajolisenssin haltijat. Montélähdöissä B-kategorian ponien ohjastajien alaikäraja on 10 vuotta. (Svensk Travsport, 2014c.)

Ruotsissa poniravitoimintaa harrastetaan suuremmalla volyymilla kuin Suomessa. Sekä vuosittaisten lähtöjen että aktiivisten ohjastajien määrä on huomattavasti suurempi kuin Suomessa (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Suomen ja Ruotsin poniraviurheilun lukuja vuodelta 2013.

2.4 Poniravikoulu- ja ravikoulutoiminta Suomessa

Suomessa toimii vuonna 2014 seitsemän Suomen Hippos ry:n alaista poniravikoulua eri puolella Suomea; Konnevedellä, Kouvolassa, Köyliössä, Lohjalla, Pietarsaareissa, Seinäjoella ja Tampereella. (Suomen Hippos ry. 2014d.)

Poniravikouluissa pääsee ratsastuskoulujen tapaan tutustumaan ponien kanssa toimimiseen ohjatussa ja turvallisessa ympäristössä. Kurseilla keskitytään mm. ponien ajamiseen, hoitamiseen, ruokintaan unohtamatta kilpailutoimintaa ja valmennusta. Poniravikoulujen tavoitteena on tarjota lapsille ja nuorille turvallinen ja helppo mahdollisuus aloittaa raviurheilun harrastaminen. (Suomen Hippos ry. 2014d.)

Suomessa ei ole Suomen Hippos ry:n alaista tai muutoin järjestäytyntä ravikurssitoimintaa aikuisille.

2.4.1 Teivon poniravikoulu

Tampereella Teivon raviradalla toimii yksi Suomen Hippoksen alaisista poniravikouluista, Teivon Poniravikoulu. Kurssitarjontaan lapsille ja nuorille kuuluu vuonna 2014 I-kurssi (entinen Alkeiskurssi), II-kurssi (entinen Jatkokurssi), III-kurssi (entinen Kilpailemaan-kurssi) ja montékurssi. Kurssit alkavat alkuvuodesta ja jatkuvat kesään asti. Kurssien lisäksi poniravikoulu tarjoaa palveluinaan ponipolttarit- ja ponisynttärät-paketteja sekä tilauksesta kurssitoimintaa myös erityistyhmillä. (Teivon Ravit, 2014.)

I-kurssilla opetellaan perusvaljastusta ja ponin ohjaamista kärryillä, sekä ponin hoitoa ja ruokinnan alkeita. Ikäraja kurssille on 7 vuotta. Kurssi kestää yhteensä 14 tuntia ja maksaa 140 euroa. II-kurssilla perehdytään ponin valmentamiseen ja radalla ajamiseen. Kurssilla opetellaan myös kilpaponin ruokintaan ja hoitoon liittyviä asioita sekä itsenäistä ajamista valmennus- ja kilpakärryillä. Pääsyvaatimuksena kurssille on I-kurssin suorittaminen ja vähintään 7 vuoden ikä. Kurssi kestää yhteensä 12 tuntia ja maksaa 170 euroa. III-kurssilla syvennetään oppilaiden valmennustietoja, tutustutaan kilpavarusteisiin ja harjoitellaan ponin valmentamista käytännössä. Lisäksi kurssilla opetellaan lisää kilpaponin hoidosta ja ruokinnasta. III-kurssin tavoite on antaa oppilaalle riittävät tiedot poniajolupakurssille osallistumiseen. Pääsyvaatimuksena kurssille on II-kurssi ja 9 vuoden ikä. Kurssi kestää yhteensä 12 tuntia ja maksaa 190 euroa. Monté-kurssilla tutustutaan montératsastukseen lajina ja käydään läpi ponimontén kilpailusääntöjä. Kurssilla harjoitellaan ryhmässä ratsastamista, oikeaoppista ratsastusasentoa ja raviradalla ratsastusta. Kurssille tarvitsee mukaan oman tai lainaponin. Kurssin pääsyvaatimuksena on 9 vuoden ikä. Ratsastajan täytyy myös hallita poni itsenäisesti kaikissa askellajeissa ja ryhmässä ratsastettaessa. Kokovaatimukset ratsastajille on samat kuin ponimontén kil-

pailusäännöissä. Kurssi kestää 9 tuntia ja maksaa 130 euroa. (Teivon Ravit, 2014.)

2.4.2 Hevosenomistajuushanke pilotoimassa ravikoulutoimintaa

Elinkeinoja ja elämyksiä – Hevosenomistajuuden kehittämisen jatkohanke on Hippolixen koordinoima hanke, joka jatkaa edellisen hankkeen tavoin hevosenomistajuuden tukemista ja kehittämistä. Hankeaika on 1.6.2014 – 31.5.2015 ja se on jatkoa Hevosenomistajuuden kehittämishankkeelle, jonka hankeaika oli 1.6.2011 – 31.5.2014. Rahoittajana uudelle hankkeelle toimii Maa- ja metsätalousministeriö. (Mattila, sähköpostiviesti. 30.5.2014. Hippolis. 2014.) Hankkeen tavoitteena on jatkaa uusia raviharrastajia ansiokkaasti värvänneen Raviliigan koordinoitua sekä sitouttaa uudet hevosenomistajat alalle syventämällä heidän hevostaitojaan ja alan tuntemusta. Tavoitteena on myös saada Raviliigalle vakiintunut asema ja tätä kautta edelleen uusia hevosenomistajia hevosalan palveluiden piiriin niin kaupungissa kuin maaseudullakin. Uuden hankkeen toimenpiteisiin kuuluu myös aikuisten ravikurssitoiminta. Tämänkaltaista toimintaa on mm. kimppeomistajuuden suosion myötä noussut kiinnostavaksi ja kysyntään halutaan vastata. Yhä useampi hevosenomistaja asuu kaupungissa, vailla aiempaa hevostajamusta saatikka nykyistä mahdollisuutta päästä harjoittelemaan raviurheilun alkeita hevosen kanssa sekä syventämään raviurheilun tuntemusta. Hippolixen projektisihteeri Erja Mattilan mukaan raviurheilun kurssitoiminta tuo myös yhteistyömahdollisuuksia ravi- ja ratsastusyritysten välille. Tavoitteena on myös synnyttää uusia palvelutuotteita ja näin ollen tarjota uusia harrastusmahdollisuuksia aikuisille ja nuorille. Ravikoulujen toimintamallia haetaan ratsastuskoulutoiminnasta sekä jo Suomessa toimivasta poniravikoulutoiminnasta, sekä Ruotsin ravikouluista. (Mattila, sähköpostiviesti. 16.5.2014.)

2.5 Poniravikoulu- ja ravikoulutoiminta Ruotsissa

Ruotsilla on pitkä ravikouluhistoria, ensimmäinen ravikoulu on aloittanut toimintansa vuonna 1994. Nykyään maassa on noin kolmekymmentä ravikoulua, joissa järjestetään kursseja kaikenikäisille ja -tasoisille aikuisille ja lapsille. Ravikoulut tarjoavat alkeiskurssien lisäksi jatkokursseja, joita voidaan kutsua esimerkiksi kupari-, pronssi-, hopea- ja kultakursseiksi sekä lisenssikursseja niille, jotka tähtäävät kilpailemaan poniraveissa. Aikuisille tarjotaan alkeis- ja jatkokursseja, joissa käydään raviurheilun alkeita läpi. Nämä kurssit parhaimmillaan ovat ensiaskeleet täyspainoiselle raviharrastukselle, johon voi kuulua vaikkapa B-lisenssin eli ns. amatöörlisenssin, tai oman ravihevosen hankkiminen. (Svensk Travsport 2014d.)

Useimmissa ravikouluissa on myös aloitettu monté-, eli raviratsastuskurssit. Monissa ravikouluissa järjestetään myös erikoiskursseja esimerkiksi valmentamisesta, ruokkimisesta ja valjastamisesta. (Svensk Travsport 2014d.)

Ruotsissa ravikoulujen aikuisasiakasprofiili on hyvin vaihteleva. Yksi asiakasryhmä ovat vanhemmat, joiden lapset käyvät poniravikouluissa. He haluavat oppia lisää lastensa harrastuksesta, joten ovat itsekin aloittaneet ravi-alkeiden opettelun. Toinen asiakasryhmä on raveissa kävijät, jotka ovat kiinnostuneet raviurheilusta urheiluna, ei pelkän pelaamisen takia. Ravikouluissa käy myös aikuisia, jotka haaveilevat oman valmennustoiminnan aloittamisesta ja haluavat oppia enemmän ravihevosta ja siitä kuinka niitä ajetaan ja valmennetaan. Ravihevosten omistajat, joilla on oma ravihevonen ammattivalmentajan tallissa, ovat myös yksi asiakasryhmä. (Olofsson, sähköpostiviesti 26.11.2013.)

Iltaan ravikoulujen asiakkaat ovat kahdenkymmenen ja seitsemänkymmenen ikävuoden välissä, suurin osa kuitenkin noin 35-50-vuotiaita. Naisia ja miehiä käy keskimäärin saman verran harrastamassa. Suurimmalla osalla ei ole aikaisempaa hevoskokemusta, kun taas osa haluaa oppia lajistaa lisää ja saada kilpailulisenssin. (Olofsson, sähköpostiviesti 26.11.2013.)

Ravikurssista riippuen asiakkaat käyvät tunneilla kerran viikossa aina yhden kauden ajan. Jotkut kurssit kestävät vain kolmesta viiteen kertaa, jolloin asiakkaat saavat kokea hieman esimakua lajista. Muut kurssit kestävät viidestätoista kahteenkymmeneen kertaan. Jatkokurssi seuraavalla kaudella rakentuu edellisen kauden kurssin sisällön mukaan. (Olofsson, sähköpostiviesti 26.11.2013.)

Osa asiakkaista haluaa ravikurssinsa vain kertaluontoisena elämyksenä. Tästä elämyksestä pyritään tekemään asiakkaalle hauska kokemus, jolloin on mahdollista saada ajaa hevosta yhdessä ammattikuskin kanssa ravikilpailupäivän aikana. Kävijämäärät kurseilla vaihtelevat paljon riippuen ravikoulusta. Aikuisasiakkaita käy parhaimmillaan yhtä ravikoulua kohden noin 20-30 henkeä, kun taas toisaalla asiakasmäärät ovat pienemmät. Noin 2100 kaiken ikäistä henkilöä käy maan kahdessakymmenessäyhdeksässä ravikoulussa. Svensk Travsport eli Ruotsin raviurheilun keskusjärjestö on vakuuttanut kaikkien ravikoulujen asiakkaat Ruotsissa. (Olofsson, sähköpostiviesti 26.11.2013. Svensk Travsport 2014e.)

2.5.1 Jägersron ravikoulu

Jägersron ravikoulu sijaitsee Etelä-Ruotsissa, lähellä Malmön kaupunkia. Ravikoulussa on kurseja lapsille, nuorille ja aikuisille. Keväällä 2014 aikuisille on tarjolla alkeiskurssi, jatkokurssi sekä ajo- ja valmennuskurssi. Opetuskäytössä on kolme shetlanninponia, kolme Gotlannin russ -ponia ja kolme lämminveristä ravihevosta. (Jägersro 2014.)

Alkeiskurssilla saadaan esimakua raviurheilun maailmasta ja saadaan oppia hevosista ja ajamisesta. Kolmen ravikoulukerran aikana valjastetaan, ajetaan ja hoidetaan hevosia. Aikaisempaa ravitietoutta ei tarvita. Jatkokurssien järjestäminen on mahdollista, jos kiinnostusta löytyy. Kurssin ajankohta on keskiviikkoisin klo. 18.00-20.30 ja se maksaa 600 kruunua (67,18 euroa). (Jägersro 2014.)

Jatkokurssi aikuisille kestää kymmenen kertaa kevään aikana ja maksaa yhteensä 2 500 kruunua (279,91 euroa). Kurssi on tarkoitettu alkeiskurssin käyneille ja muille jo hieman hevoskokemusta omaaville. Jatkokurssi toteutuu myös kerran viikossa, torstai-iltaisain klo 18.00-20.30. (Jägersro 2014.)

Ajo- ja valmennuskurssi on suunnattu jo jonkin verran hevos- ja ajokokemusta omaaville henkilöille, jotka haluavat oppia lisää ravihevosen valmentamisesta ja kehittää ajotekniikkaansa. Kurssi sisältää erivauhtisia harjoitusajoja ja paljon tietoutta ravihevosen jokapäiväisestä hoidosta. Kurssi kestää kymmenen kertaa ja on sunnuntaisin klo 11.30-14.15. Hinta on 2750 kruunua (307,91 euroa). (Jägersro 2014.)

2.5.2 Gävlen ravikoulu

Gävlen ravikoulu on aloittanut toimintansa vuonna 1994 ja sen toimipaikka on Gävlen raviradalla. Gävle sijaitsee Keski-Ruotsissa, noin 170 km Tukholmasta pohjoiseen päin. (Trav Gävleborg 2014a.)

Toimintaa harjoitetaan hiljattain remontoitussa tallissa, jossa on valjashuone, kurssihuone, toimisto ja pesupaikka. Ravikoululla on käytössään shetlanninponeja, Gotlannin russ -poni ja lämminverisiä ravihevoseja. Ravikoulun käytössä on ravirata, hiittisuora, ajoreitti ja aidattu ajoreitti. Kurseilla on useita ohjaajia joka ryhmälle, heistä yhdellä on päävastuu ja hänen lisäkseen kahdesta kolmeen apuohjaajaa. Ravikoulu pyrkii tarjoamaan mielekästä vapaa-ajan toimintaa nuorille ja työssäkävijöille turvatakseen raviurheilun kehityksen tulevaisuudessa. (Trav Gävleborg 2014a.)

Hevosenhoitokursseja lapsille on kahdessa ryhmässä; pikkulasten kurssi 4-5-vuotiaille ja 5-vuotiaiden sekä vanhempien kurssi. Pikkulasten kurssilla saadaan ensikontakti hevosten kanssa ja kokeillaan hevosten hoitoa, ajoa ja ratsastusta. Kurssi kestää yhteensä 8 kertaa, yhden kerran kesto on 1,5 tuntia ja kurssihinta on 1020 kruunua (114,21 euroa). Isompien kurssilla saadaan oppia hevosten käsittelyn ja hoitamisen perusteista. Kurssi kestää yhteensä 12 kertaa, yhden kerran kesto on yksi tunti ja kurssihinta on 1020 kruunua (114,21 euroa). (Trav Gävleborg 2014b.)

Ajokurssit lapsille ovat rauta- (mini), rauta-, kupari-, pronssi-, hopea- ja kultakurssi sekä jatko-, lisenssi-, kilpailu- ja montékurssi. Rautakurssi (mini) on kuusivuotiaille ja vanhemmille lapsille, joille opetetaan aivan alkeita. (Trav Gävleborg 2014b.)

Aikuisille on myös tarjolla eritasoisia kursseja. **Rautakurssi** on ensiaskel Gävlen ravikursseihin, siellä opetellaan valjastamista ja ajamista poneilla. Kurssi kestää kymmenen kertaa, 2 tuntia kerrallaan. Kurssimaksu on 224 € (2000 kruunua). **Kuparikurssi** on valjastuksen ja ajamisen jatkokurssi. Hevosenhoidon lisäksi käydään läpi mm. hevosen anatomiaa, värejä ja hevosrotuja. Kurssilla ajetaan poneilla ja tutustutaan isoihin hevosiin. Kurssi

kestää 15 kertaa, 2 tuntia kerrallaan. Kurssimaksu on 336 € (3000 kruunua). **Pronssikurssilla** ajetaan poneilla ja hevosilla sekä käydään läpi talliympäristöä ja hevosen terveydenhoitoa. Kurssi kestää 15 kertaa, 2 tuntia kerrallaan. Kurssimaksu on 336 € (3000 kruunua). **Hopeakurssilla** mm. kehitetään ajotaitoja, opetetaan erilaisia valmennusmetodeja ja hevosten ruokintaa. Ajaminen tapahtuu poneilla ja hevosilla. Kurssi kestää 15 kertaa, 2 tuntia kerrallaan. Kurssimaksu on 336 € (3000 kruunua). **Kultakurssilla** ajetaan raviradalla, harjoitellaan erilaisia ravilähtöjen lähetystapoja ja ajetaan ryhmässä. Kurssilla käydään läpi sääntöjä ja varusteita. Ajaminen tapahtuu poneilla ja hevosilla. Kurssi kestää 15 kertaa, 2,5 tuntia kerrallaan. Kurssimaksu on 400 € (3750 kruunua). **Jatkokurssi** on tarkoitettu kultakurssin käyneille tai samat taidot omaaville. Kurssilla syvennetään taitoja hevosiin, valmentamiseen, hoitamiseen, terveydenhoitoon ja talliin liittyen. Kurssi kestää 15 kertaa, 2,5 tuntia kerrallaan. Kurssimaksu on 400 € (3750 kruunua). **Montékurssi** on lyhytkurssi niille, jotka haluavat kokeilla ravihevosella ratsastamista raviradalla. Kurssilla kerrotaan varusteista, istunnasta ja turvallisuudesta raviradalla. Kurssi kestää 3 kertaa, 2 tuntia kerrallaan. Kurssimaksu on 67 € (600 kruunua). (Trav Gävleborg 2014c.)

2.5.3 Ravikoulujen opetusmateriaaleja Ruotsissa

Svensk Travsport on julkaissut oppaita raviurheilusta. Näitä oppaita käytetään ST:n alaisissa ravikouluissa opetusmateriaalina. Oppaita on mm. varusteista ja valjastuksesta, oikean balanssin löytämisestä ja ravihevosen valmentamisesta. Oppaat (Kuva 1) ovat julkaisujärjestyksessä Träna travhäst (46 sivua), Rätt balansering – en god hjälp på traven (7 sivua) ja Rätt utrustning – en god hjälp på traven (11 sivua).

Kuva 1. Ravikouluoppaita, julkaisija Svensk Travsport

Träna travhäst -oppaassa kerrotaan ravihevosen valmentamisesta hyvin yksityiskohtaisesti, mutta selkeästi. Teemoina on mm. hevosen valmennus, hevonen yksilönä, hevosen rakenne, ruokinta, valmennussuunnitelma, varusteet ja hevosen hoito ja käsittely. (Träna travhäst, 2011.)

Kaikissa oppaissa on oppikirjamaiseen tyyliin paljon pohdintakysymyksiä (Kuva 2.), harjoituksia (Kuva 3.) ja keskustelunaiheita eri aihealueista liittyen hevosiin ja raviurheiluun. Kuvat ja kaaviot ovat selkeitä ja tukevat tekstiä.

Kuva 2. Ravikouluoppaissa on paljon ”Fundera på”-pohdintakysymyksiä.

Kuva 3. Träna travhäst -oppaassa ravikoulun oppilaiden on mahdollista suunnitella ravihevosen viikoittainen valmennusohjelma.

2.6 Uuden harrastajan huomioiminen

Suomen Hippos ry. internetsivuillaan opastaa uutta harrastajaa kertomalla raviurheilun harrastamisen eri muodoista. Niitä on hevosenhoitaja, valmentaja, ohjastaja ja ravihevosen omistaminen. Sivulle on kerätty uutta harrastajaa varten hyödyllisiä linkkejä. Nämä linkit vievät kilpailulisenssisivulle suomeksi ja ruotsiksi, lisenssijärjestelmäsivulle, Suomen Hevosenomistajien Keskusliitto ry:n internetsivuille, hevosenomistaja.fi-internetsivulle sekä Kurkistus kaviouran kulissemiin -videoon. (Suomen Hippos 2014e.) Kilpailulisenssi-sivulla kerrotaan kilpailulisenssikaudesta, vapaaehtoisesta täysajan tapaturmavakuutuksesta, lisenssin maksamisohjeet ja hinnasto (Suomen Hippos 2014f). Lisenssijärjestelmä-sivu kertoo ammattilisensseistä, ammattivalmentajalisensseistä, oppilasilisenssistä, yhteistalli-nimikkeestä, ammattiajajalisenssistä, kilpailulisensseistä ja omistajalisenssistä (Suomen Hippos 2014g). Suomen Hevosenomistajien Keskusliitto ry:n internetsivuilta löytyy mm. tietoa yhdistyksestä ja hevosenomistajuudesta (Suomen Hevosenomistajien Keskusliitto ry. 2014). Hevosenomistaja.fi on infosivusto hevosenomistamisesta kiinnostuneille. Sivuston eri osioissa kerrotaan yleistä tietoutta hevosen hankinnasta, ravihevosesta, ratsuhevosesta, kimppahevosesta ja kimppatallien laatuksista ja –merkistä sekä omistajahankkeesta. (Hevosenomistaja 2014.) Kurkistus kaviouran kulissemiin -videolla kerrotaan perustietoutta raviurheilusta kuten suomenhevosten ja lämminveristen kilpailuiästä, ravipäivän erilaisista lähdöistä, ajanotosta, nuorisotoiminnasta, kuullaan henkilöhaastatteluita, kuullaan ravien toimihenkilöiden tehtävistä, ohjastajan varusteista, ravihevosen varusteista ja kimppaomistajuudesta (Kurkistus kaviouran kulissemiin 2013).

Ruotsissa uusia harrastajia opastetaan lajin pariin keskusjärjestö Svensk Travsport:n internetsivuilla ”Börja med trav” –Raviurheilun aloitus-sivun kautta. Linkki sivulle löytyy helposti jo pääsivulta. (Svensk Travsport 2014f.) Börja med trav-sivulle on kerätty erilaisia tapoja liittyä raviurheilun harrastajaksi. Näitä ovat mm. ravihevosen omistaminen, ravihevosen kimppaomistaminen, oman ravihevosen valmentaminen ja sillä kilpaa ajaminen, ravikoulut, monté, koulutuksen ja työn hankkiminen raviurheilun parista, raviurheilun nuorisotoiminta, ravihevosen kasvattaminen, raveissa käyminen, ravien seuraaminen tv:n tai tietokoneen kautta taikka mobiilisti sekä ravien pelaaminen. (Svensk Travsport 2014g.)

3 AIKUISTEN VAPAA-AJAN TOTTUMUKSET

Tässä kappaleessa kerrotaan suomalaisten vapaa-ajan käytöstä yleisellä tasolla ja ratsastuksesta vapaa-ajan harrastuksena. Ravikoulutoiminta tulee olemaan tulevaisuudessa yksi vapaa-ajanviettomuoto, jolla on paljon yhtäläisyyksiä mm. ratsastuksen kanssa.

3.1 Suomalaisen vapaa-ajan käyttö

Suomalaisen maa- ja metsätalouden koneistuttua 1960-luvulla kansalaisten fyysisen työn osuus väheni ja kaupunkiin muutto oli suosiossa. Näin ollen vapaa-ajalle jäi enemmän aikaa. Ihmiset alkoivat harrastaa kuntoliikuntaa ja vapaa-ajan vietto koki muutokin muutoksia. Vapaa-aika kaupallistui ostoskeskuksineen, ravintoloineen ja teemapuistoineen. Myös vapaa-ajan palveluita ja elämyksiä tuottava teollisuus tuli merkittävämmäksi. Vapaa-aika-tutkimuksen mukaan suomalaiset käyttivät vapaa-aikansa usein rentoutumiseen ja toipumiseen. Vapaa-ajallaan useat saivat nautintoa ystäviensä tapaamisesta ja liikunnan harrastamisesta. Vapaa-aika on suomalaisille tärkeää ja eniten sitä halutaan käyttää harrastuksiin. (Zacheus, T. 2008.)

3.2 Ratsastus vapaa-ajan harrastuksena

Ratsastusharrastusta voi monin tavoin verrata ravikurssitoimintaan. Ratsastus- tai ravikouluissa käyviä asiakkaita yhdistää mielenkiinto hevosta kohtaan. Fyysinen työskentely ja ulkoilmaharrastus koetaan miellyttäväksi. Ratsastusta harrastavat suomalaiset ovatkin potentiaalinen asiakasryhmä myös ravikouluille.

”Ratsastuksen suosio on jatkanut kasvuaan 19-65 -vuotiaiden harrastuksena. Aikuisia lajin harrastajia oli Kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan (2009-10) 81.000. Kasvua oli aikuisissa neljässä vuodessa 17.000 eli 21 %. Potentiaalisten lajin harrastajien määrä eli aikuisten, jotka ilmoittivat halukkuutensa alkaa harrastaa lajia oli 67.000, kun vastaava luku neljä vuotta aiemmin oli 57.000. Ratsastus oli kymmenenneksi suosituin paikan päällä seurattavista urheilulajeista.” (Suomen Ratsastajainliitto, 2014.)

4 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää aikuisten ravikurssitoiminnan kysyntää ja kiinnostavuutta Suomessa. Tulosten ja niistä tehtyjen johtopäätösten avulla toimeksiantaja Suomen Hippos ry. ja Hippolis voivat käyttää aineistoa tulevissa projekteissaan ja ravikouluhankkeessa. Myös yksityiset hevosalan yrittäjät voivat käyttää opinnäytetyön tuloksia kehittäessään tai aloittaessaan hevosalan yritystoimintaa.

Tutkimus toteutettiin kyselymenetelmällä. Kysely toteutettiin sähköisesti Webropol-kyselypohjan avulla. Kysymyksiä laadittiin ja muokattiin Suomen Hippoksen kehityspäällikkö Suvi Louhelaisen ja opinnäytetyön ohjaavan opettajan Terhi Thunebergin kanssa. Kysely oli tarkoitettu julkaista lähinnä Raviliigan jäsenille sekä muille suuremmille kimppehevosten omistajaporukoille, mutta vastausten vähäisyyden vuoksi kyselyä jaettiin laajemmin mm. myös sosiaalisessa mediassa, kuten Hippoloksen, Raviliigan ja Hevosurheilun Facebook-sivujen kautta. Kysely oli alkuun auki

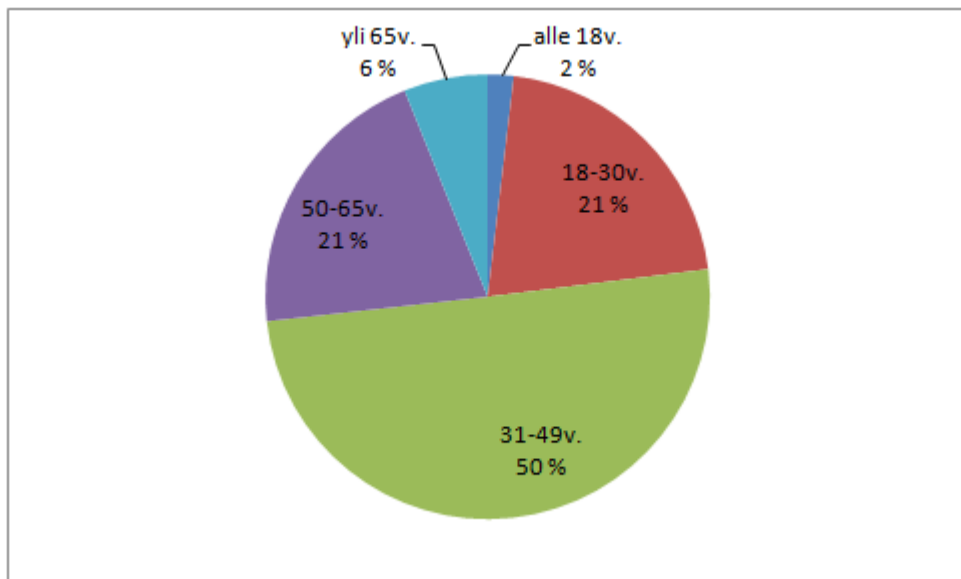
10.4.-27.4.2014, jona aikana vastauksia tuli 68. Tämän jälkeen kyselyn vastausaikaa pidennettiin 7.5.2014 asti. Vastauksia tuli yhteensä 213 kpl. Tämän lisäksi kysely oli avattu lähettämättä vastausta 357 kertaa.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Kyselyn vastaukset esitetään seuraavassa. Ensin esitetään vastaajien taustatiedot, jonka jälkeen heidän vastauksensa ja kiinnostuksensa ravikoulutoimintaan liittyen. Tuloksia luettaessa on hyvä huomata, että kysely oli suunnattu niille henkilöille, jotka olisivat kiinnostuneita kyselyn esittelytekstissä selostetusta ravikoulutoiminnasta. Vastaajissa ei siis ole heitä, joita ravikurssitoiminta ei millään tasolla kiinnosta. Tämä on hyvä huomata jokaisen kysymyksen vastauksissa, sillä jokainen vastaaja on potentiaalinen uusi raviurheilun harrastaja ja on valmis harrastamaan sellaista ravikurssitoimintaa, mitä kyselyssä on ilmaissut haluavansa.

5.1 Vastaajien taustatiedot

Puolet (50,23 %) kyselyyn vastanneista olivat iältään 31-49-vuotiaita. Kaksi toiseksi suurinta ikäryhmää olivat 18-30-vuotiaat (21,13 %) ja 50-65-vuotiaat (20,66 %). Yli 65-vuotiaita vastaajia oli 6,1 % ja alle 18-vuotiaita 1,88 %. Kuvion 2 perusteella voi päätellä, että suurin kysyntä ravikurssitoiminnalla on 18-65-vuotiaiden keskuudessa, nostoen suurimmaksi potentiaaliseksi asiakasjoukoksi 31-49-vuotiaat.

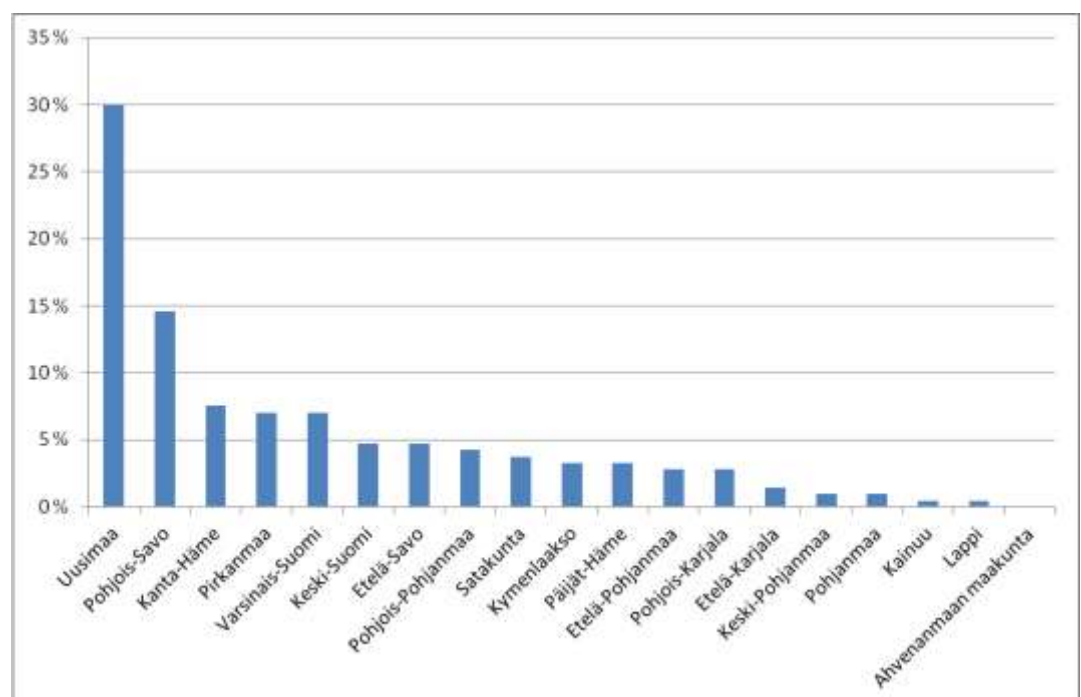
Kuvio 2. Vastaajien ikäjakauma

Naisvastaajat olivat keskimäärin nuorempia kuin miesvastaajat. Suurin osa kummankin sukupuolen edustajista oli 31-49-vuotiaita, kuten alla taulukossa 2 todetaan.

Taulukko 2. Vastaajien ikä sukupuolen mukaan.

Ikä	Sukupuoli	
	nainen (N=149)	mies (N=64)
alle 18	2,68 %	0 %
18-30	25,5 %	10,94 %
31-49	52,35 %	45,31 %
50-65	16,78 %	29,69 %
yli 65v.	2,68 %	14,06 %

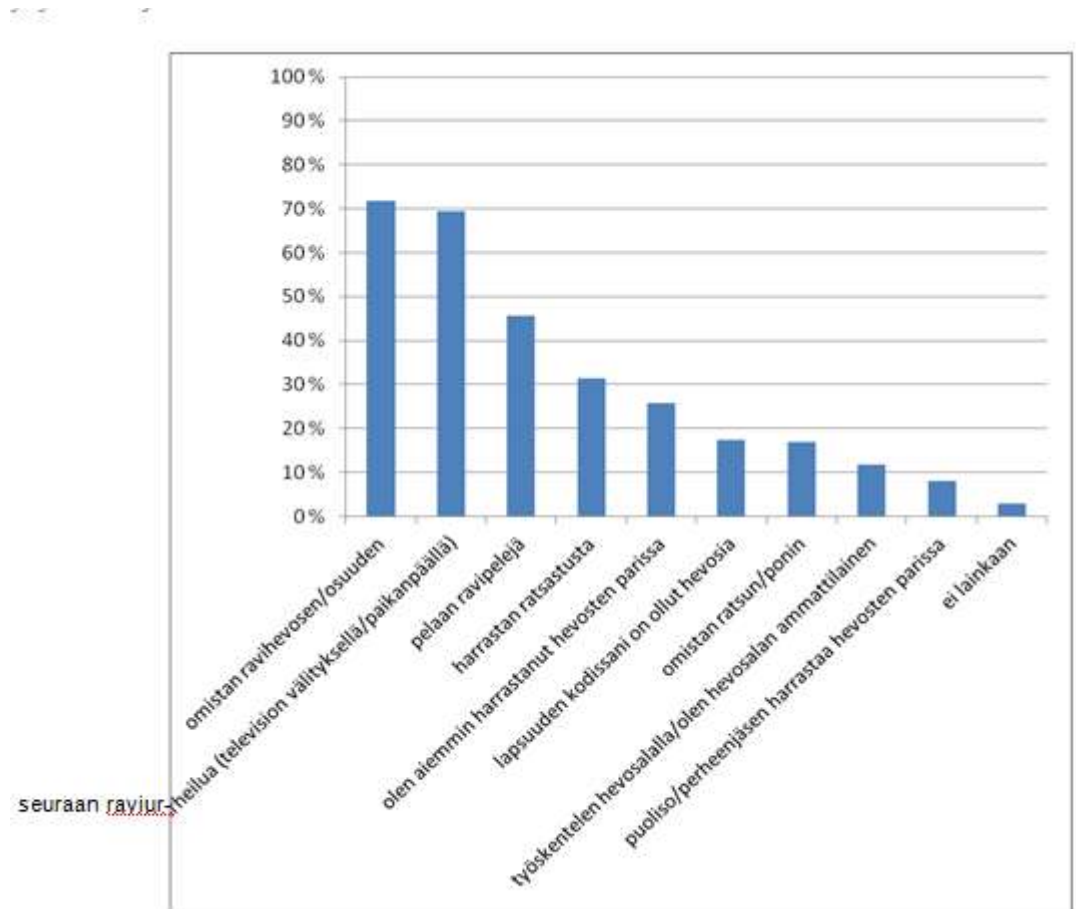
Vastaajista suurin osa, 70 %, oli naisia, kun taas miehiä oli 30 %. Vastauksia tuli kaikista maakunnista Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Uudeltamaalta oli 64 vastaajaa, eli selvä enemmistö. Myös Pohjois-Savosta (31 kpl), Kanta-Hämeestä (16 kpl), Pirkanmaalta (15 kpl) ja Varsinais-Suomesta (15 kpl) oli paljon vastaajia, kuten Kuvio 3 osoittaa. Pääkaupunkiseudulla oli paljon ravikurssitoiminnasta kiinnostuneita vastaajia. Helsingin, Vantaan ja Espoon kunnista vastaajia oli yhteensä 39 kpl.

Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden sijainti maakunnittain

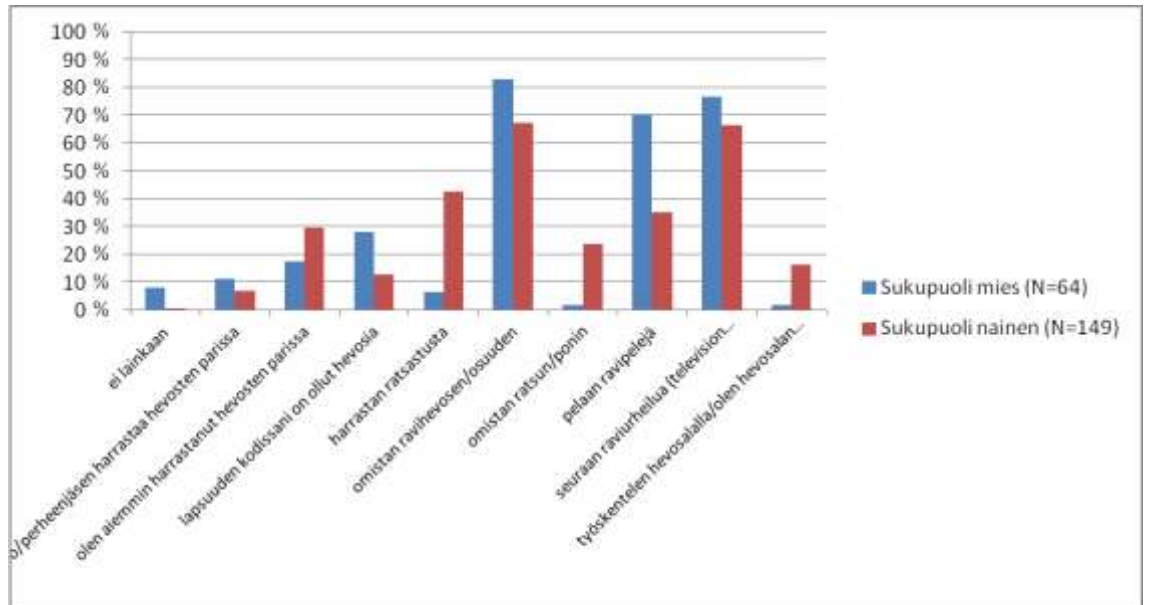
Vastaajista suurimmalla osalla, 91 % oli toisen asteen koulutus (lukio, ammattikoulutus, ammatillinen aikuiskoulutus, kaksoistutkinto) tai korkea-asteen koulutus (yliopisto tai ammattikorkeakoulu). Vain 9 %:lla oli peruskoulutasoinen koulutus.

Lähes jokaisella vastaajalla oli jonkinlaista aiempaa hevospäättämistä (kuviokuva 4). Suurin osa omisti ravihevosen tai osuuden siitä. Vain 70 % seuraa raviurheilua television välityksellä tai paikalla. Vastaajista vajaa puolet pelaa ravipelejä ja jopa noin kolmannes harrastaa ratsastusta.

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden hevospäättämistä

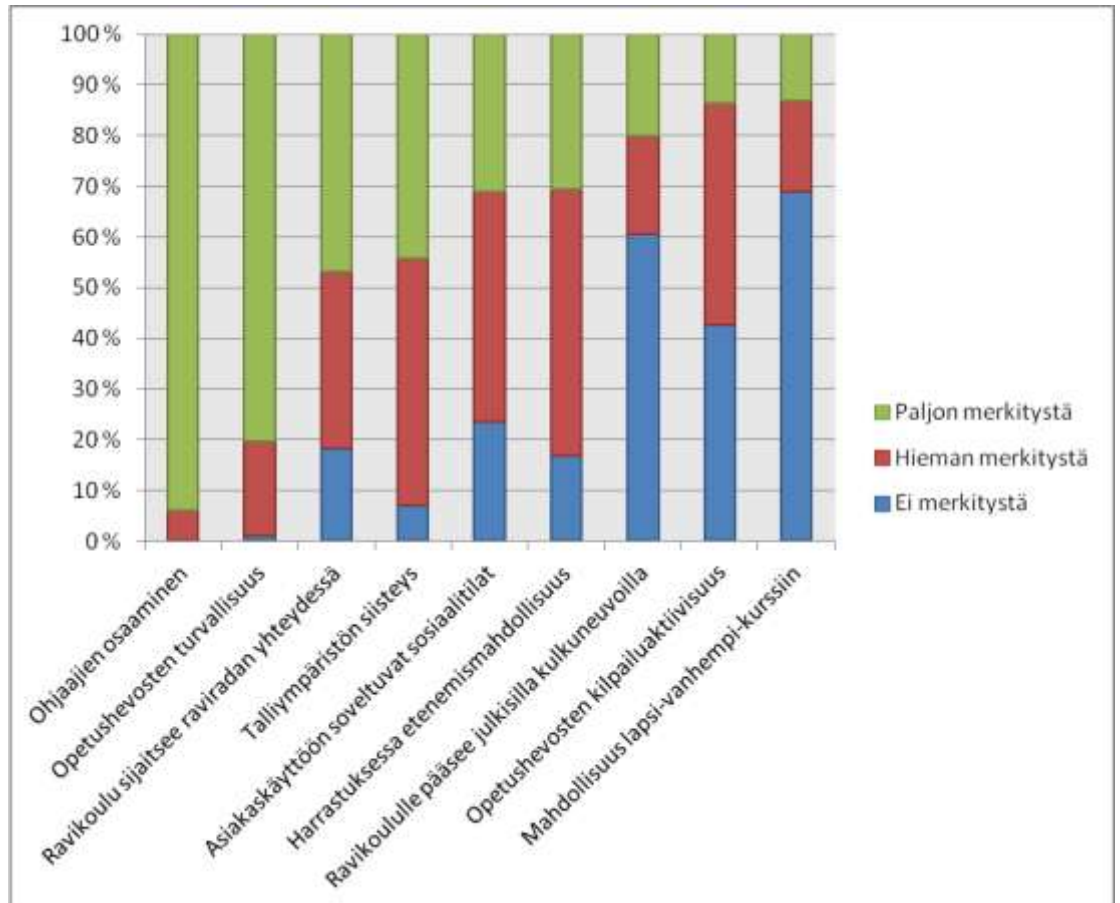
Kuviossa 5 esitetään eroja vastanneiden naisten ja miesten hevospäättämistilanteissa. Naiset olivat enemmistö kohdissa 'olen aiemmin harrastanut hevosten parissa', 'harrastan ratsastusta', 'omistan ratsun/ponin' ja 'työskentelen hevosalla/olen hevosalan ammattilainen'. Miehet olivat enemmistö kohdissa 'ei lainkaan hevospäättämistä', 'puoliso/perheenjäsen harrastaa hevosten parissa', 'lapsuuden kodissani on ollut hevosia', 'omistan ravihevosen/osuuden', 'pelaa ravipelejä' ja 'seuraa raviurheilua'.

Kuvio 5. Naisten ja miesten erot hevostokemustaustan mukaan.

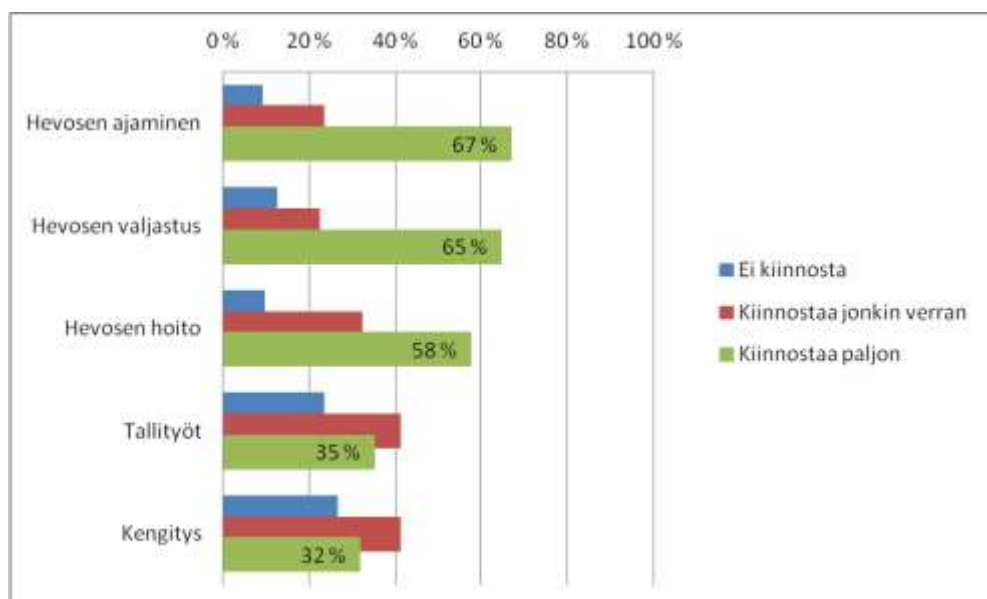
5.2 Kyselyn tulokset – Millaiselle toiminnalle kiinnostusta?

Ravikoulujen laadullisten kriteerien tärkeimmiksi kohdiksi nousivat ohjaajien osaaminen ja opetushevosten turvallisuus. Kuviossa 6 on esitetty, millä osa-alueilla oli paljon merkitystä, millä hieman ja millä ei yhtään merkitystä.

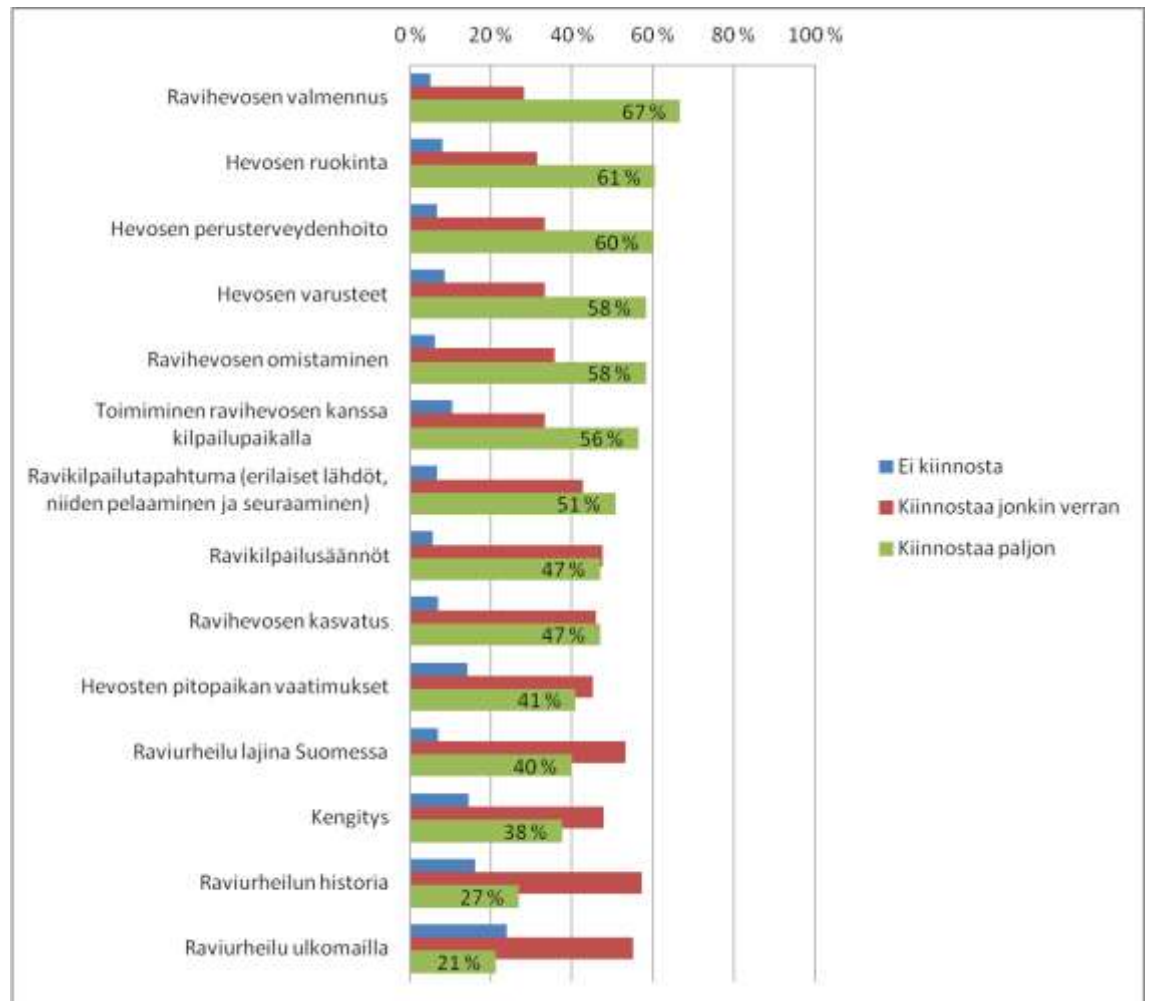
Kuvio 6. Ravikoulujen laatuksien tärkeys kyselyyn vastanneiden mukaan

Kyselyssä haluttiin tietää, mitä ja miten vastaajat halusivat oppia käytännön opetustunneilla talliolosuhteissa sekä niin ikään myös teoriaopetuksessa. Käytännössä kiinnostavinta opittavaa oli hevosen ajaminen ja valjastus (kuvio 7).

Kuvio 7. Käytännön opetuksessa hevosen ajaminen ja valjastus kiinnostaa eniten

Kuten Kuvio 8 osoittaa, teoriaopinnoissa kiinnostavinta olisi oppia ravihevosten valmennuksesta, hevosten ruokinnasta, perusterveydenhoidosta, hevosen varusteista ja ravihevosen omistamisesta. Vähiten vastaajia kiinnosti oppia teoriassa raviurheilusta ulkomailla.

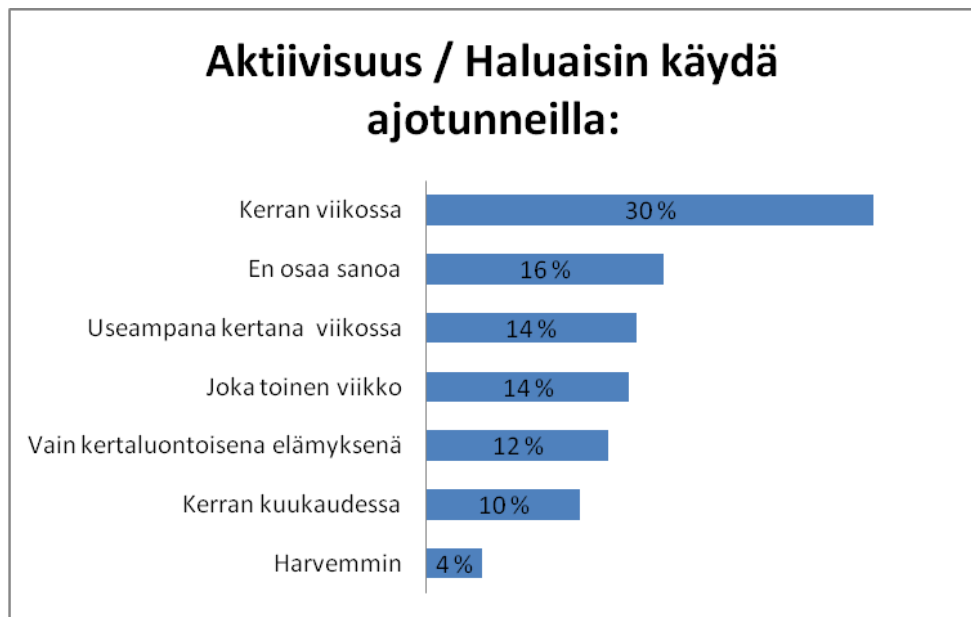

Kuvio 8. Kyselyyn vastanneiden vastaukset teoriaopintojen eri osa-alueiden kiinnostavuudesta.

Kyselyyn vastanneet halusivat käydä keskimäärin kerran viikossa ravikoulussa (kuvio 9), 14 % jopa useammin kuin yhden kerran viikossa. Osa haluaisi harrastaa joka toinen viikko, 10 % taas kerran kuukaudessa. 12 % haluaisi käydä ravikoulussa vain kertaluontoisena elämyksenä.

Vastanneista naisista 32 % haluaa käydä ajotunneilla kerran viikossa, toiseksi suosituimpana pidetään vaihtoehtoa käydä joka toinen viikko (17 %). Vastanneista miehistä myös suurin osa (25 %) haluaa käydä ajotunneilla kerran viikossa. Toiseksi suosituimpana pidetään vaihtoehtoa käydä ajotunneilla vain kertaluontoisena elämyksenä (20 %).

Naisvastaajista 9 % haluaisi käydä ajotunnilla vain kertaluontoisena elämyksenä.

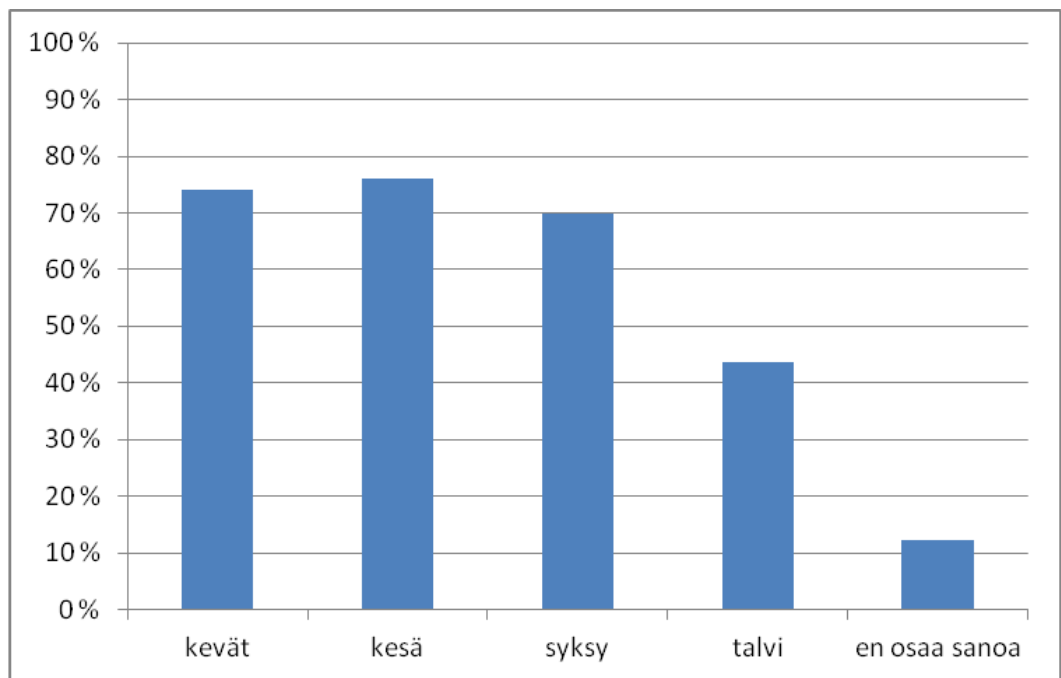

Kuvio 9. Kyselyyn vastanneiden harrastusaktiivisuus ravikurssitoimintaa kohtaan.

Ravikoulujen opetuksen halutaan painottuvan kaikista mieluiten vain viikonlopuille (36 % vastaajista). Toiseksi suosituin vaihtoehto oli toiminnan ajoittuminen arkipäiville ja viikonloppuihin (29 %). Arkipäiville sijoitettavaa toimintaa kannatti 13 % ja 22 % ei osannut sanoa, mikä olisi paras vaihtoehto.

Yhden ravikurssikerran (sisältää mm. hevosen alkuhuollon, valjastuksen, ajon, loppuhuollon sekä mahdollisen teoriaosuuden) sopivana kestonä pidettiin kahta tuntia (49 % vastaajista) tai kahta ja puolta tuntia tai enemmän (32 % vastaajista). Vain vajaa viidennes piti sopivana kestonä tunnista puoleentoista tuntia ja 1,4 % mielsi alle tunnin olevan sopiva kesto.

Kyselyssä haluttiin tietää myös vuodenajat, jolloin vastaajat olisivat valmiita harrastamaan ravikouluissa. Vastaajien oli mahdollista vastata kaikki vastausvaihtoehdot, joten yksittäinen vastaaja on voinut ilmaista kiinnostuksensa harrastaa vaikkapa jokaisena vuodenaikana. Ehdottomasti suosituimmiksi vuodenajoiksi nousivat kevät, kesä ja syksy (kuvio 10). Naiset ovat huomattavasti miehiä mielummin valmiita harrastamaan ravikurssitoimintaa jokaisena vuodenaikana. Talvella ollaan vähiten valmiita harrastamaan, naisista 47 % ja miehistä 36 %. Naisista likimain 80 % ovat valmiita harrastamaan ravikurssitoimintaa keväällä, kesällä ja syksyllä. Miehiens suosituin harrastusajankohta on kesä (69 %) ja toiseksi suosituin kevät (59,5 %). Syksyllä olisivat valmiina harrastamaan ravikurssitoimintaa 55 % miehistä.

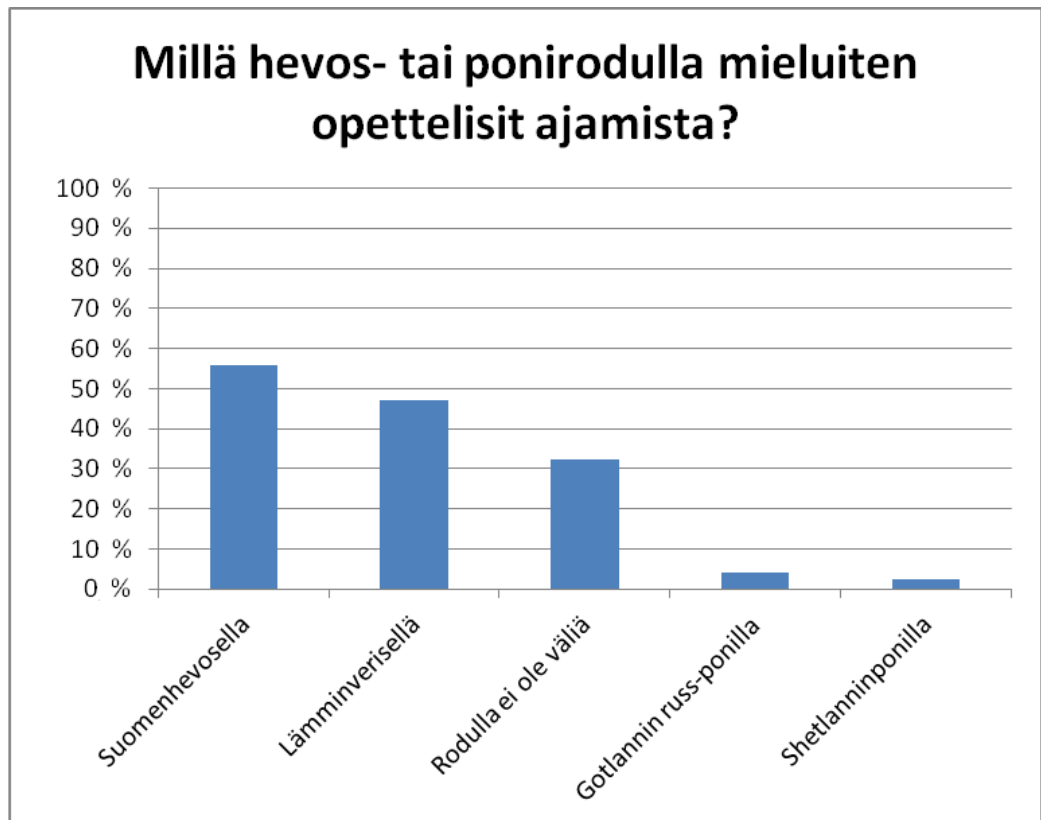
Kuvio 10. Kyselyssä kysyttiin, minä vuodenaikoina vastaajat olisivat valmiita harrastamaan ravikurssitoimintaa.

50 % mielestä teoriaopinnot olisi parasta toteuttaa ajoharjoitusten kanssa samalla kerralla. 31 % vastaajista oli sitä mieltä, että teoriaopinnot olisi paras toteuttaa omana kertanaan ilman käytännön ajoharjoituksia. 19 % vastaajista ei osannut sanoa/heille ei ollut asialla merkitystä.

57 % vastaajista haluaisi ravikoulujen käytännön opetuksen toteutuvan ryhmäopetuksena. Yksilöopetuksen kannalla oli 22,5 % vastaajista ja 20,5 % ei osannut vastata kysymykseen. Teoriaopetuksen taas toivottiin lähes yksimielisesti, 90 % vastaajan mukaan, toteutuvan ryhmäopetuksena. 1 % vastaajista halusi teoriaopetuksen tapahtuvan yksilöopetuksena ja 9 % ei osannut vastata.

Kyselyssä kysyttiin myös, millä hevos- tai ponirodulla mieluiten opeteltaisiin ajamista. Kuvio 11 osoittaa, että suomenhevonen ja lämminverinen olivat suosituimmat rodut, ponirodut taas eivät niinkään. 32 % vastaajista oli sitä mieltä, että rodulla ei ole väliä.

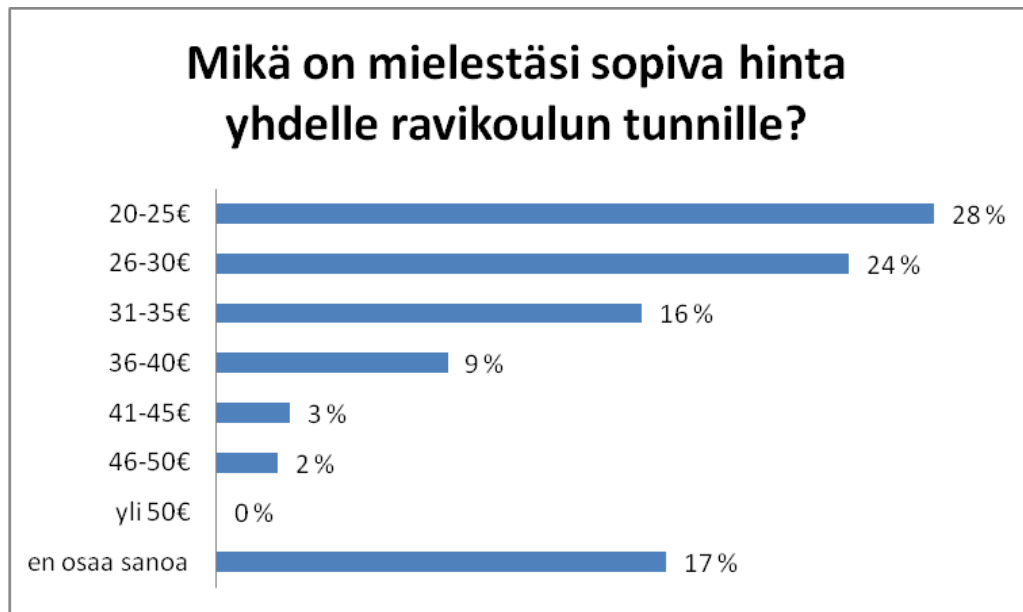

Kuvio 11. Suomenhevonen on suosituin rotu ajamisen opetteluun.

Harrastuksessa etenemisen tavoitteet vaihtelivat. 46,5 % vastaajista halusi vain oppia ajamaan hevosella, kun taas 25,5 % halusi edetä niin pitkälle, että pääsisivät jossain vaiheessa suorittamaan ajoluvan. 28 % ei osannut sanoa, millaisia tavoitteita heillä on harrastuksen suhteen.

Vastaajat olivat ravikoulun hinnoittelusta montaa mieltä. Vastaajista 28 % piti 20-25 euron kertahintaa sopivimpana, mutta myös kalliimpia hintoja oltiin valmiita maksamaan, kuten kuviossa 12 selviää. Kukaan ei ollut valmis maksamaan yli 50 € yhdestä ravikoulun kerrasta. Miehet ovat valmiimpia maksamaan yhdestä ravikurssikerrasta enemmän kuin naiset. Naisista suurin osa (29 %) oli valmis maksamaan 20-25 €, kun taas miehistä suurin osa (27 %) oli valmis maksamaan 26-30 €.

Kuvio 12. Kyselyyn vastanneiden mielestä sopivimmat hinnat yhdelle ravikoulun tunnille.

Kysyttäessä, kuinka pitkän matkan olisi valmis kulkemaan ravikouluun, suosituin vastaus oli 10-25 km (37 % vastaajista). 7 % vastaajista olisi valmis kulkemaan vain alle 10 km päähän ravikouluun. Kuviossa 13 nähdään, että jopa yli 80 km päähänkin oltaisiin valmiita matkustamaan päästäkseen ravikouluun. Suurin osa kuitenkin on valmis kulkemaan 10-65 km päähän.

Kuvio 13. Kyselyyn vastanneiden ravikouluihin matkustusvalmius kilometreinä.

Kyselyn lopussa vastaajien oli mahdollista kertoa vapaasti kommenttejaan aihetta koskien. Esiin nousi paljon erilaisia huomioita, tarinoita, innostusta ja kehittämisideoita.

Ravikurssitoiminnalle ehdotettiin monia toteutuspaikkoja. Maalaistallit nostettiin jalustalle mahdollisten hyvien ajamiseen soveltuvien maastoreitistöjensä vuoksi. Ravikurssitoiminnan aloittaminen voisi myös tuoda maalaistallin yrittäjälle piristysruiskeen ja uutta intoa. Ravikoulutoiminnan sijoittaminen raviradalle olisi loogisen sijaintinsa vuoksi järkevää. Raviradan puitteissa olisi myös alkeisharjoitteluun turvalliset olosuhteet. Kokeneempia ravikurssilaisia ravirataolosuhteissa taas palvelisi mm. mahdollisuus opetella vauhtikestävyysharjoitteiden ajamista. Raviradalla ajoon tulisi näin myös tutustuttua ajolupakurssia, harjoitusraveja ja kilpailuja varten.

Opettajilta toivottiin vahvaa osaamista raviurheilusta ja sen teoriasta. Myös opettajan koulutus on mainittu tärkeäksi asiaksi ja taito opettaa lajin perusasiat.

Syitä osallistua ravikurssitoimintaan oli mm. ajamisen ja valjastamisen perusopit, joiden jälkeen voidaan mahdollisesti harkita myös raviajokuluvan suorittamista. Ravikurssitoiminnassa houkuttaa myös se, että pääsee ajamaan ravihevosella ilman vastuuta hevosen säännöllisestä valmentamisesta. Osa haluaa oppia valjastamaan erilaisilla valjailla, unohtamatta työhevospuolen oppeja. Toiselle ravikurssitoiminta tarjoaisi tilaisuuden päästä toteuttamaan nuoruuden haave, ravihevosen käsittely ja ajaminen. Kiinnostaviksi osa-alueiksi nostetaan valmennusfysiologia, hevosen terveydenhoito, hevosten sairaudet, ruokinnan perusteet, kengityksen teoria sekä toimiminen eri tilanteissa, kuten kilpailuissa, varsanäyttelyissä ja erikoistoimenpiteissä. Kimppahevosten omistajissa oli niitä, jotka halusivat osallistua oman kimppahevosensa kilpailumatkoille ns. kisahoitajana ja saada ravikursseilta tarvittavat tiedot pystyäkseen toteuttamaan tämän toiveensa.

Ravikurssitoimintaan liittyviä kehittämisideoita ja ideoita kerrottiin paljon. Markkinoinnin tärkeyttä ja sen oikeaa kohdistamista alueellisesti korostettiin. Markkinoinnin keinona ehdotettiin käytettäväksi sosiaalista mediaa. Yksityisopetuksen toteutuessa ehdotettiin toimintamallia, jossa ravikurssien opettaja voisi tulla asiakkaan tallille. Myös intensiivisiä viikonloppukursseja, joihin voisi osallistua myös oman hevosen kanssa, ehdotettiin. Vastauksissa todettiin myös, ettei kaikkia kiinnosta kilvanajo, joten myös muihin hevospelämän osa-alueisiin keskittyviä lyhytkursseja voitaisiin järjestää. Yhtenä ehdotuksena esitettiin, että ravikoulutoiminnan aloittaminen olisi hyvä toteuttaa hankkeena, jossa tallinpitäjät myös olisivat mukana. Ravikouluissa toivottiin myös olevan valmentava koulutus C-ajolupaa varten, ellei jopa olisi mahdollista suorittaa ajolupa ravikoulun yhteydessä.

Opetushevosiksi toivottiin kokeneita ja palvelualttiita hevosia. Alkeistunneille ehdotettiin hevosia, jotka eivät aktiivisesti kilpaile raveissa, ja täten

ovat rauhallisempia. Ravikouluihin toivottiin myös kilpailevia ravihevosiä. Näillä kokeneemmat pääsisivät kokeilemaan ”oikealla ravihevosella ajoa” ja raveja menestyksellisesti kiertävä ravihevonen toisi ravikoululle ohjaajineen positiivista julkisuutta sekä kannustaisi ravikurssilaisia lähtemään paikan päälle raveihin kannustamaan tallin omaa hevosta.

Vastaajien joukko oli hyvin kirjava ja monet kertoivat hevostaustastaan. Muutamalla vastaajalla oli takana hevosalan opintoja, joiden aikana he olivat päässeet ajamaan hevosella. Kerrottiin myös, että hevosharrastuksena ravit kiinnostaisi enemmän, mutta tällä hetkellä on mahdollisuus käydä vain ratsastustunneilla. Monilla kaipuu raviurheilun harrastamiseen oli suuri, mutta raha ja aika ovat olleet esteenä täyspainoiseen harrastamiseen. Hevosten kimppaomistajilla oli vain vähän tai ei lainkaan kokemusta hevosista ja raviurheilusta entuudestaan. Koettiin, että ravihevosen kimppaomistajuus velvoittaisi lisäämään tietoja, jotta voitaisiin ymmärtää hevosen ja lajin taustat paremmin. Osa vastaajista pitää ajatusta hienona, mutta itseään jo liian vanhana itse harrastamaan. Toisten mielestä ikä ei ole este aloittaa raviharrastusta ravikursseilla. Kysely saavutti myös mahdollisia tulevia ravikoulun toimijoita, kuten poniravikoulua vetäneen ja hevosalalla opiskelleen vastaajan, joka itsekkin oli jo pohtinut ajatusta aikuisten ravikoulusta.

”Kiinnostukseni raviurheiluun juontaa jo ajalta, kun Ryyttärin Eevertti harjoitutti ravureita tuossa naapurissa. Ihailin silloin hevosten kaunistavausta ja kuinka ne näyttivät nauttivat siitä.”

Vastauksissa näkyi myös epäily toiminnan kannattavuutta kohtaan. Yksilöopetusta ravikoulussa oli vaikea nähdä kannattavana. Todettiin, että kiinnostus ravikouluja kohtaan on varmasti ripoteltu ympäri Suomea. Tämän vuoksi pohdittavaa riittää, missä ja miten ravikoulua olisi kannattava toteuttaa.

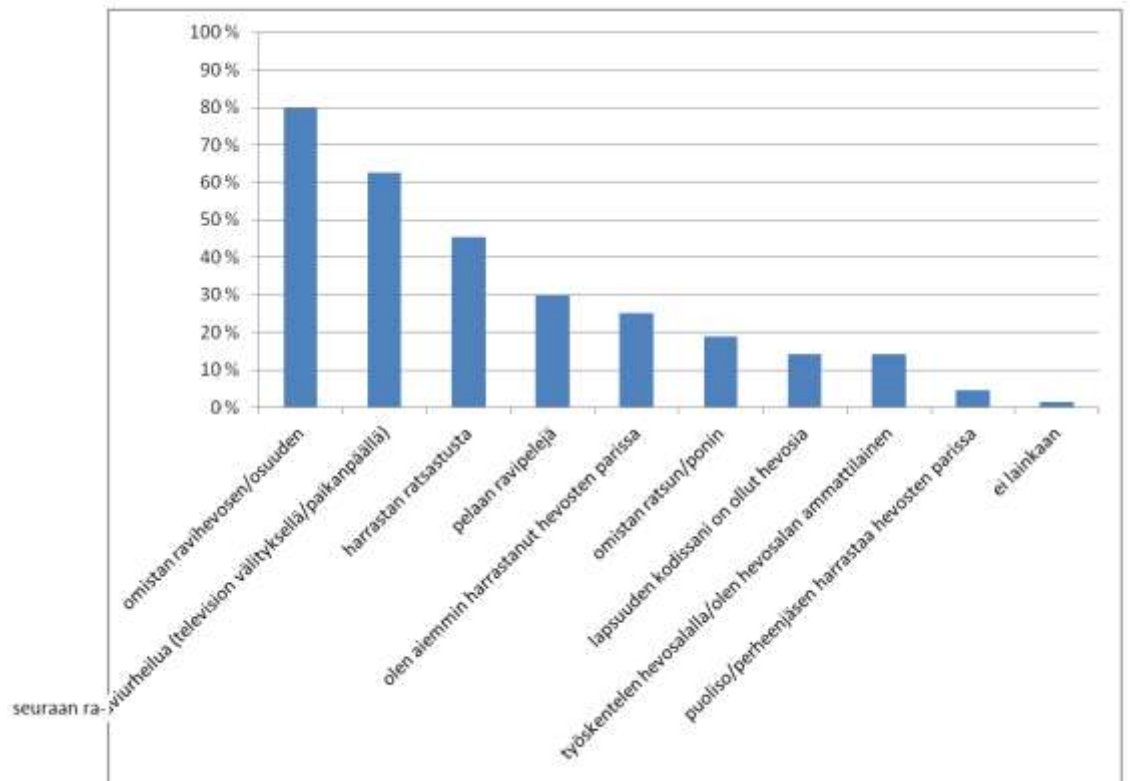
Opinnäytetyön aihe sai paljon kehuja hyvästä aiheesta ja toivottiin, että ravikoulutoiminta rantautuisi Suomeenkin. Yksi vastaajista kertoi, että kun ei ole yhteyksiä ravimaailmaan, lajiin on hankala päästä mukaan ulkopuolisena ilman kursseja. Jos raviuala haluaa uusia toimijoita, niin kurssit avaisivat ovet myös alasta kiinnostuneille.

Ravikurssien hinnoittelu kirvoitti kommentteja. Ravikoulun yksityis- tai pienryhmäopetuksesta oltiin valmiita maksamaan enemmänkin, mutta todettiin, että mitä suuremmaksi ryhmäkoko kasvaa, sitä vähemmän ollaan valmiita maksamaan.

5.2.1 Case Uusimaa

Tutkimukseen liittyvä kysely sai eniten vastauksia Uudeltamaalta. Tämän vuoksi Uusimaa toimii opinnäytetyössä tapausesimerkkinä. 30 % kaikista kyselyyn vastaajista oli uusimaalaisia, vastaajamääränä tämä tarkoittaa 64 henkilöä. Uusimaalaisista vastaajista 61 % oli iältään 31-49-vuotiaita.

Vastaajista 75,5 % oli naisia. Vastauksia tuli seuraavista paikkakunnista: Helsinki, Vantaa, Espoo, Porvoo, Tuusula, Vihti, Kerava, Loviisa, Nurmijärvi, Lohja, Hyvinkää, Järvenpää ja Kirkkonummi. Myös uusimaalaisten hevostokokemustaustat noudattavat vastausten yleistä linjaa, kuten kuviosta 13 ilmenee.

Kuvio 14. Uusimaalaisten hevostokokemustaustat.

83 % uusimaalaisista vastaajista kiinnostaa paljon käytännössä hevosella ajaminen. Se miellettiin suosituimmaksi ennen valjastusta, kengitystä, hevosen hoitoa ja tallitöiden harjoittelua.

Teoriapuolen eri osa-alueiden kiinnostavimmat aiheet olivat ravihevosen valmennus (80 %), toimiminen ravihevosen kanssa kilpailupaikalla (75 %), hevosen varusteet (69 %), hevosen perusterveydenhoito (67 %) ja hevosen ruokinta (65,5 %). Vähiten kiinnosti raviurheilu ulkomailla ja kengitys.

Uusimaalaiset, kuten muukin vastaajajoukko, haluaisivat käydä ajotunneilla kerran viikossa ja toiminnan sijoittuvan viikonlopuille tai arkipäiville ja viikonlopuille. Sopivin kesto yhdelle ravikoulukerralle olisi 2 tuntia. Kevät, kesä ja syksy suosittuja harrastuskesonkeja, talvella vain vajaa puolet vastaajista olisi valmiita käymään.

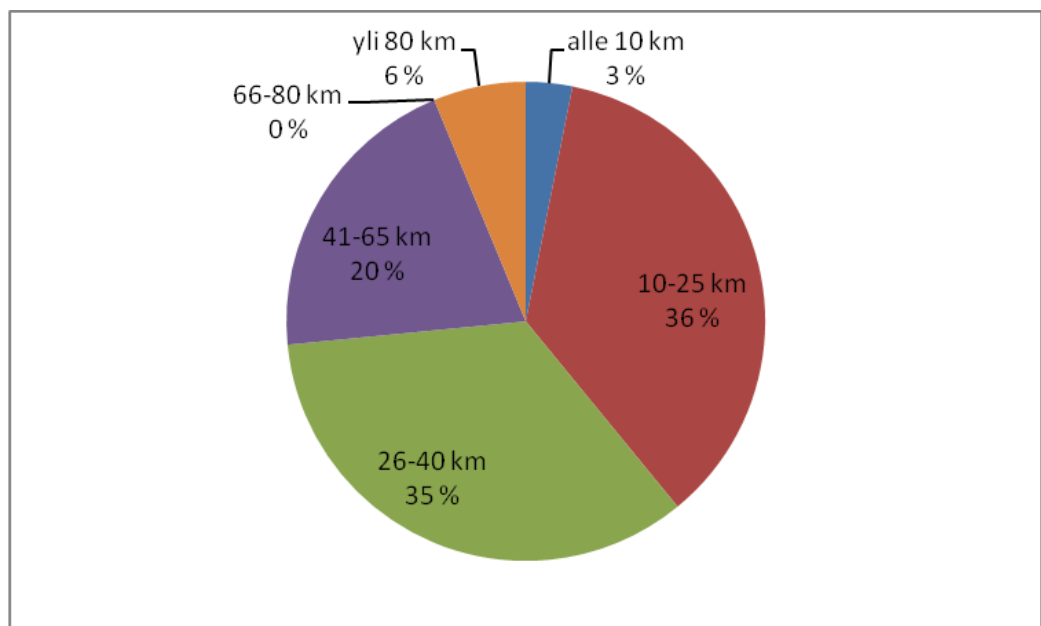
Suosituimmaksi roduksi ajamisen harjoitteluun nousi lämminverinen (58 %), toisena suomenhevonen (47 %). Gotlannin russ-ponilla halusi ajaa 5 %, shetlanninponilla ei yksikään vastaajista, ja 30 % mielestä rodulla ei

ole väliä. Vajaa puolet eli 47 % haluaisi vain oppia ajamaan, vailla halua suorittaa ajolupa. Ravikoulujen laatukriteereissä nostettiin tärkeimmäksi ohjaajien osaaminen ja opetushevosten turvallisuus, tämäkin noudattaa siis kaikkien vastaajien linjaa.

Mahdollisuutta osallistua lapsi-vanhempi –kurssille piti tärkeänä vain murto-osa, mutta kun kysyntää on edes hieman, on tämänkin muotoista toimintaa suotava tarjota. Yhtä kiinnostunutta aikuista kohden on myös vähintään yksi kurssille osallistuva lapsi. Tämä takaa enemmän kurssimaksutuloja ja mahdollistaa koko perheen yhteisen harrastamisen. Kurssin järjestäjälle voi olla helpompi pitää lapsillekin kohdistettuja kursseja, jos lapsien vanhemmat ovat myös läsnä.

31-35 € yhdestä kurssikerrasta on uusimaalaisille vastaajille sopivin hinta. 80 % vastaajista olisi valmis maksamaan 20-40 €, muutamat enemmän kuin 40 €, mutta kukaan ei olisi valmis maksamaan yli 50 € yhdestä kerrasta.

Kuviossa 15 esitetään, kuinka pitkän matkan uusimaalaiset vastaajat olisivat valmiita kulkemaan ravikoululle.

Kuvio 15. Uusimaalaiset vastaajat olisivat valmiita kulkemaan keskimäärin 10-65km päästäkseen ravikoululle.

6 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Aikuisille suunnatulla ravikurssitoiminnalle on kysyntää Suomessa varsinkin niiden keskuudessa, joilla ei ole aiempaa kokemusta hevosten kanssa toimimisesta, mutta ovat muutoin kiinnostuneita lajista vaikkapa ravihevosen kimppaomistajuuden muodossa. Harjaantuneemmat hevosharras-

tajat ovat myös kiinnostuneita kurseista, joissa keskitytään tarkemmin tietyn osa-alueen, esim. jalkojen hoitoon tai valmennusfysiologiaan. Varsinkin Etelä-Suomessa ollaan hyvin kiinnostuneita ravikurssitoiminnasta, ja pääkaupunkiseutu olisikin potentiaalinen alue ravikoulun sijainnille.

Suunniteltaessa markkinointia ravikurssitoiminnalle tulee panostaa keskiikäisiin eli ns. työssäkäyvään ikäluokkaan. Tämän ikäryhmän taloudellinen tilanne lienee myös vakaa, mahdollisten opiskeluiden jo vaihduttua vakituisiin työsuhteisiin tai omaan yritystoimintaan. Kurssisisällön suunnittelussa tulee myös ottaa huomioon juuri tämän ikäryhmän yleiset tiedot (vrt. lasten opetus poniravikouluissa), prioriteetit ja aikataulut. Ravikurssien markkinoinnin kannalta on hyvä erotella erilaisia asiakasprofileja. Yksi jaotteluperustelu voi olla sukupuoli, naiset ja miehet seuraavat osittain eri medioita ja muita mainostusväyliä. Vastaajien taustatietoja hyödyntäen voidaan täsmämarkkinoida ravikouluja.

Kun miehistä viidennes ja naisista lähes kymmenes haluaisi kokea ajokokemuksen kertaluontoisena elämyksenä, tulee tämä mahdollisuus tarjota asiakkaille. Tällöin ajotunti tulee rakentaa elämyspaketiksi, joka antaa positiivisen, mielenkiintoisen ja antoisan kuvan raviurheilusta ja hevosten kanssa toimimisesta.

Eniten vastauksia tuli kyselytutkimukseen tuli Uudeltamaalta, Pohjois-Savosta, Kanta-Hämeestä, Pirkanmaalta ja Varsinais-Suomesta. Yhteystyö raviratojen kanssa on suotavaa ja seuraavien maakuntaratojen kannattaakin pohtia, kuinka jjuuri he voisivat vastata alkavaan ravikoulutoimintaan; Helsinki, Loviisa (Uusimaa), Kuopio, Vieremä, Suonenjoki (Pohjois-Savo), Forssa, Riihimäki (Kanta-Häme), Tampere (Pirkanmaa) ja Turku (Varsinais-Suomi). Tämän lisäksi alueelliset paikallisraviradat on hyvä muistaa, kuten Porvoo Uudellamaalla.

Kyselyn vastauksien mukaan kysyntää ravikoulutoiminnalle on ympäri vuoden. Ravikurssitoimintaa on siis mahdollista suorittaa jokaisena vuodenaikana, panostaen kuitenkin enemmän kevät- ja kesäkauteen. Talvella toiminta saattaa olla hiljaisempaa, mutta hyvin markkinoituna ja oikein kohdennettuna se voi tavoittaa paljonkin asiakkaita, esim. ”Naisten hiihtolomaviikonloppu hevostäällä”. Vapaan sanan osiossa viikonloppukurssille oli paljon kysyntää.

Keliolosuhteet ovat varmasti suurin vaikuttava tekijä, miksi ravikurssitoiminnan toivotaan ajoittuvan enimmäkseen kesään. Syksy- ja kesäkaudella suuret asiakasmäärät ovat varmasti parhaiten saavutettavissa hyvillä keleillä. Laji onkin varsin ulkoilmapainotteinen verrattuna esimerkiksi ratsastukseen, jota voi harrastaa useilla talleilla myös maneeseissa, jotka poistavat keliolosuhteiden luomat rajoitteet.

Ravikurssitoiminta, kuten muukin asiakaspalveluala on tärkeää pitää mielekkäänä asiakkaalle. Koska keliolosuhteisiin ei voi vaikuttaa, kurssisisältö ja talliolosuhteet täytyy räätälöidä niin, että kaikki paitsi itse ajoharjoitukset voidaan suorittaa sisätiloissa (teoria, valjastus, hoito, kengitys, ym.).

Tämän lisäksi asiakkaille on hyvä tarjota kelin mukaiset ajovarusteet. Ravikoulun tarjoamiin ajovarusteisiin voisi kuulua ajokypärä, ajolasit, ajohanskat, ajotakki ja -housut. Ajotakkeja ja -housuja olisi hyvä olla tarjolla eri kokoisia ja eri sääolosuhteisiin tarkoitettuina (kesä-, talvi- ja kuravaateetus). Asiakasta voi opastaa ottamaan omat ajamiseen soveltuvat kengät mukaan, kuten esimerkiksi turvakengät tai sadekelillä kumisaappaat. Asiakas voi hankkia myös itse kaikki ajovarusteensa, kuten itselleen mielekkäimmät ajovaatteet ja oman kypärän sekä ajoturvaliivin.

Tulevaisuuden visiona suomalainen ravikurssitoiminta näyttäytyisi raviurheilun positiivisena käyntikorttina. Malliesimerkin ravikoulu sijaitsee maakuntaradan yhteydessä, raviradan valmiissa puitteissa. Ravikoululla on toimitilat joko omassa tallissa tai se voi toimia raviradan vierastallin yhteydessä. Kurssitoiminnassa voidaan käyttää hyväksi raviradan valmennusolosuhteita, kuten ravirataa, varikkoaluetta ja hiittisuoraa sekä mahdollisia muita valmennusreittejä. Tallille on myös helppo saapua julkisia kulkuneuvoja käyttäen tai omalla autolla. Teoriatunteja varten voidaan hyödyntää raviradan katsomoa, tallikahviota tai muita luennointiin soveltuvia sisätiloja. Ideaalutilanne olisi varta vasten ravikurssitoimintaa varten rakennettu talli, jonka suunnittelussa olisi keskitytty sen tulevaan käyttötarkoitukseen; käytävä tarpeeksi leveä, jotta hevosenhoidolliset toimenpiteet on helppo havainnollistaa käytävällä turvallisesti ja niin, että kaikilla on kunnollinen näköyhteys hevoseen. Tallin ehdottomaan varustelutasoon kuuluisi myös ajanmukaiset sosiaalitilat suihkuineen ja pukuhuoneineen. Tallin suunnittelu esteettömästi kuljettavaksi antaa mahdollisuuden myös erityisryhmien tunteihin, esimerkiksi pyörätuolilla wc-tiloihin kulku suotavaa. Tallin olisi suotavaa tarjota myös uudenaikaiset ja toimivat tallitilat, joilla voidaan esitellä tallitöiden nopeampaa ja sujuvampaa toimimisista esim. automaatiikan avulla. Vesiautomaatit karsinoissa, sisäpesupaikka, varusteiden kuivaushuone, automaattinen lannanpoisto tai lyhyt matka lantalaan ja kuivike- sekä heinävarastoon tukevat näitä asioita.

Turvallisuutta lisää aidatulla alueella eli raviradalla harjoittelu. On tärkeää ajoittaa ravikurssitunnit sellaiseen kellonaikaan, ettei kurssitoiminta häiritse esimerkiksi ammattivalmentajien työtä liialti. Ammattivalmentajat valmentavat hevosiaan yleensä arkiamuisin, joten iltapäivällä ja viikonloppuisin raviradalla on vähemmän ruuhkaista. Tämä olisi myös ideaali tilanne ravikoulun asiakkaille, joista todennäköisesti suurin osa olisi työssäkäyviä keski-ikäisiä. Töiden jälkeen iltapäivällä on parhaiten aikaa harrastaa, samoin viikonloppuisin.

Ruotsin mallin mukaisesti, ravikurssitoiminnan ollessa suosittua, kursseja on tarjottava riittävästi. Olettaen, että malliesimerkin ravikoulun raviradalla ajetaan kerran viikossa ravit, täytyy tuona päivänä käytännön harjoitukset jättää väliin; kavioura on suljettu ennen raveja. Ravipäivänä ravikoulu voisi tarjota teoriaopintoja ja niiden lomassa olisi mahdollisuus seurata myös raveja. Muina päivinä iltapäivisin kursseja voitaisiin toteuttaa, samoin viikonloppuisin.

Hevosmateriaaliksi kursseille olisi suotavaa tarjota useampia erilaisia vaihtoehtoja. Jos poniravikoulun toiminnan liittää ravikoulun yhteyteen, olisi mahdollista käydä ravitunneilla niin poneilla kuin hevosilla. Aikuisille suosituimmat ajohevokset olivat kyselyn mukaan kuitenkin ehdottomasti suomenhevonen ja lämminverinen. Opetushevosten tulisi olla toimivia ja kilttejä, jotta niiden kanssa on turvallista toimia. Ohjaajien osaamista pidetään erittäin tärkeänä, joten siihenkin on panostettava, esimerkiksi ohjaajien koulutustasovaatimuksilla tai soveltuvuuskokein.

Järjestäytyneellä ravikoulutoiminnalla kuuluu olla yhteiset pelisäännöt ja toimintaohjeet yli maakuntarajojen. Suomen Hippos ry olisi paras taho valvomaan tätä toimintaa ja määrittelemään ravikoulujen laatuvaalitukset. Hyvin suunniteltuna, toteutettuna ja markkinoituna ravikurssitoiminta Suomessa voisi nousta yhdeksi kiinnostavimmista uusista harrastusmahdollisuuksista. Tämä vielä hyödyntämätön potentiaali ja hevosyrittäjyyden muoto voisi olla erittäin suotuisa piristysruiske suomalaiselle raviurheilulle.

LÄHTEET

Hevosenomistaja.fi. 2014. Viitattu 3.5.2014

<http://www.hevosenomistaja.fi/>

Hippolis. 2014. Hevosenomistajuuden kehittämisprojekti. Viitattu 14.6.2014

http://www.hippolis.fi/hevosen_omistaminen/

Horisont 2017 – Strategiska vägval för Svensk Travsport. 2014. Viitattu 5.5.2014

https://www.travsport.se/polopoly_fs/1.265805!/menu/standard/file/horisont_2017.pdf

Jägersro. 2014. Travskolan. Viitattu 10.5.2014

<http://www.jagersro.se/index.cfm/s/ung/p/51>

Kurkistus kaviouran kulisseihin. 10.6.2013. Viitattu 3.5.2014

<http://tototv.icareus.com/web/guest/archive?fileId=5030909>

Mattila, E. 16.5.2014. Opinnäytetyökysely – esiselvitys ravikoulujen kysynnästä. Vastaanottaja Jatta Virolainen. [sähköpostiviesti]. Viitattu 14.6.2014.

Mattila, E. 30.5.2014. Opinnäytetyökysely – esiselvitys ravikoulujen kysynnästä. Vastaanottaja Jatta Virolainen. [sähköpostiviesti]. Viitattu 14.6.2014.

Olofsson, K. 26.11.2013. Horse thesis project in Finland. Vastaanottaja Jatta Virolainen. [sähköpostiviesti]. Viitattu 2.5.2014.

Ravikilpailusäännöt 2014. 2014. Viitattu 3.5.2014

http://www.hippos.fi/files/8337/ravikilpailusaannot_2014.pdf

Rätt balansering – en god hjälp på traven. 2012. Svensk Travsport. Stockholm.

Rätt Utrustning – en god hjälp på traven. 2013. Svensk Travsport. Stockholm.

Suomen Hevosenomistajien Keskusliitto ry. 2014. Viitattu 3.5.2014

<http://www.shkl.net/>

Suomen Hippos ry. 2014a. Suomen Hippos ry. Viitattu 27.4.2014

http://www.hippos.fi/suomen_hippos_ry/suomen_hippos_ry

Suomen Hippos ry. 2014b. Jäsenyhteisöt. Viitattu 12.6.2014

http://www.hippos.fi/suomen_hippos_ry/suomen_hippos_ry/jasenyhteisot

Suomen Hippos ry. 2014c. Poniraviurheilu. Viitattu 27.4.2014
<http://www.hippos.fi/nuoriso/poniraviurheilu>

Suomen Hippos ry. 2014d. Poniravikoulut. Viitattu 16.6.2014
<http://www.hippos.fi/nuoriso/poniraviurheilu/poniravikoulut>

Suomen Hippos ry. 2014e. Uusi harrastaja. Viitattu 3.5.2014
http://www.hippos.fi/raviurheilu/raviurheilu_lajina/uusi_harrastaja

Suomen Hippos ry. 2014f. Kilpailulisenssi. Viitattu 3.5.2014
http://www.hippos.fi/raviurheilu/ohjastajat_ja_valmentajat/lisenssijarjestelma/kilpailulisenssi

Suomen Hippos ry. 2014g. Lisenssijärjestelmä. Viitattu 3.5.2014
http://www.hippos.fi/raviurheilu/ohjastajat_ja_valmentajat/lisenssijarjestelma

Suomen Ratsastajainliitto. 2014. Tilastotietoa ratsastuksesta. Viitattu 5.5.2014
<http://www.ratsastus.fi/tilastotietoa>

Svensk Travsport. 2014a. Om oss. Viitattu 5.5.2014
https://www.travsport.se/artikel/om_oss

Svensk Travsport. 2014b. Travsporten i siffror. Viitattu 6.5.2014
https://www.travsport.se/artikel/travsporten_i_siffror

Svensk Travsport. 2014c. Ponnytrav. Viitattu 5.5.2014
<https://www.travsport.se/wicket/bookmarkable/se.atg.web.travsport.page.polopoly.ArticlePage?1&cid=1.271711>

Svensk Travsport. 2014d. Travskola. Viitattu 27.4.2014
<https://www.travsport.se/artikel/travskola>

Svensk Travsport. 2014e. Travsportens aktiva. Viitattu 4.5.2014
https://www.travsport.se/artikel/travsportens_aktiva

Svensk Travsport. 2014f. Viitattu 5.5.2014
<https://www.travsport.se/>

Svensk Travsport. 2014g. Börja med trav. Viitattu 4.5.2014
https://www.travsport.se/artikel/borja_med_trav

Swedish Horse Racing. 2014a. Racetracks. Viitattu 2.5.2014.
<http://www.swedishhorseracing.com/en/swedish-horse-racing/about-swedish-horse-racing>

Teivon Ravit. 2014. Teivon Poniravikoulun kurssit. Viitattu 4.5.2014
<http://www.teivonravit.fi/ravinuoret/poniravikoulu/kurssit.html>

Trav Gävleborg. 2014a. Välkommen till Gävle Travskola. Viitattu 11.5.2014

<http://www.gavletravet.se/gavletravet/omgavletravet/travskola/>

Trav Gävleborg. 2014b. Travskolans barnkurser. Viitattu 11.5.2014

<http://www.gavletravet.se/gavletravet/omgavletravet/travskola/Barnkurser>

Trav Gävleborg. 2014c. Kurser med stor hästar. Viitattu 11.5.2014

<http://www.gavletravet.se/gavletravet/omgavletravet/travskola/Vuxenkurser>

Träna travhäst. 2011. Svensk Travsport. Stockholm.

Zacheus, Tuomas. Suomalaiset ja vapaa-aika. 2008. Raportti ISSP 2007 Suomen aineistosta. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston julkaisuja 8, 2008. Viitattu 5.5.2014

http://www.fsd.uta.fi/fi/julkaisut/julkaisusarja/FSDjs08_vapaa-aika.pdf

WEBROPOL-KYSELY

Esiselvitys ravikoulujen kysynnästä

Tämä kysely on osa Hämeen ammattikorkeakoulun agrologiopiskelija Jatta Virolaisen opinnäytetyötä. Aiheena on esiselvitys aikuisille suunnatujen ravikurssien kysynnästä Suomessa. Työn toimeksiantajana toimii Suomen Hippos. Kysely toteutetaan yhteistyössä Hippoliksen hevosenomistamisen kehittämishankkeen kanssa.

Ratsastuskoulujen ja poniravikoulujen tavoin myös aikuisten ravikoulut tulisivat tarjoamaan laadukasta opastusta hevosharrastuksen pariin. Ravikursseja tarjoavissa yrityksissä opetus keskittyisi raviurheilun alkeiden opetteluun sekä käytännön toimien harjoitteluun ravihevosen kanssa. Ravikurssitoiminnan tarkoituksena on tarjota säännöllinen harrastus tai esimerkiksi yhden päivän elämys ravihevosen ohjaksissa. Ravikursseilla rauhalliset ajohevokset sekä asiantuntevat ohjaajat antavat raviurheilusta, hevosista ja ajamisesta mielekkäitä ja turvallisia kokemuksia. Esiselvityksessä pyritään löytämään vastauksia sille, millaisia palveluille on kysyntää ja mitä ravikursseja tarjoavien yritysten puitteilta toivotaan.

Kyselyn vastausaika on 10.4.2014-7.5.2014. Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan 2 kpl Suomen Hippoksen kausikortteja loppuvuoden raveihin. Yhteystiedot jättämällä osallistut arvontaan.

Kiitos vastauksistasi!

1. Ikä *

- alle 18
- 18-30
- 31-49
- 50-65
- yli 65v.

2. Sukupuoli *

- nainen
- mies

3. Maakunta *

- Ahvenanmaan maakunta
- Etelä-Karjala
- Etelä-Pohjanmaa
- Etelä-Savo
- Kainuu
- Kanta-Häme
- Keski-Pohjanmaa
- Keski-Suomi
- Kymenlaakso
- Lappi
- Päijät-Häme
- Pirkanmaa
- Pohjanmaa
- Pohjois-Karjala
- Pohjois-Pohjanmaa
- Pohjois-Savo
- Satakunta
- Uusimaa
- Varsinais-Suomi

4. Asuinpaikkakunta

---

5. Koulutustausta *

- Peruskoulu
- Toisen asteen koulutus (lukio, ammattikoulutus, ammatillinen aikuiskoulutus, kaksoistutkinto)
- Korkea-asteen koulutus (yliopisto, ammattikorkeakoulu)

6. Hevoskokemus *

- ei lainkaan

- puoliso/perheenjäsen harrastaa hevosten parissa
- olen aiemmin harrastanut hevosten parissa
- lapsuuden kodissani on ollut hevosia
- harrastan ratsastusta
- omistan ravihevosen/osuuden
- omistan ratsun/ponin
- pelaan ravipelejä
- seuran raviurheilua (television välityksellä/paikanpäällä)
- työskentelen hevosalalla/olen hevosalan ammattilainen

(Sivu 1 / 4)

Esiselvitys ravikoulujen kysynnästä

7. Valitse, kuinka paljon eri osa-alueiden oppiminen käytännössä kiinnostaa sinua *

	Ei kiinnosta	Kiinnostaa jonkin verran	Kiinnostaa paljon
Hevosen ajaminen	☐	☐	☐
Hevosen valjastus	☐	☐	☐
Hevosen hoito	☐	☐	☐
Tallityöt	☐	☐	☐
Kengitys	☐	☐	☐

8. Valitse, kuinka paljon eri osa-alueiden oppiminen teoriassa kiinnostaa sinua *

	Ei kiinnosta	Kiinnostaa jonkin verran	Kiinnostaa paljon
Ravikilpailusäännöt	☐	☐	☐
Raviurheilu lajina Suomessa	☐	☐	☐
Ravikilpailutapahtuma (erilaiset lähdöt, niiden pelaaminen ja seuraaminen)	☐	☐	☐
Toimiminen ravihevosen kanssa kilpailupaikalla	☐	☐	☐

Hevosen varusteet	☐	☐	☐
Hevosen ruokinta	☐	☐	☐
Hevosen perusterveydenhoito	☐	☐	☐
Kengitys	☐	☐	☐
Ravihevosen valmennus	☐	☐	☐
Ravihevosen kasvatus	☐	☐	☐
Ravihevosen omistaminen	☐	☐	☐
Raviurheilun historia	☐	☐	☐
Raviurheilu ulkomailla	☐	☐	☐
Hevosten pitopaikan vaatimukset	☐	☐	☐

9. Aktiivisuus *

Haluaisin käydä ajotunneilla

- useampana kertana viikossa
- kerran viikossa
- joka toinen viikko
- kerran kuukaudessa
- harvemmin
- vain kertaluontoisena elämyksenä
- en osaa sanoa

10. Haluaisin ravikoulujen opetuksen painottuvan *

- Arkipäiville
- Viikonloppuihin
- Arkipäiville ja viikonloppuihin
- En osaa sanoa

11. Mikä on mielestäsi sopiva kesto yhdelle ravikoulu-/ajotuntikerralle? *

*sisältää mm. hevosen alkuhuollon, valjastuksen, ajon, loppuhuollon sekä mahdollisen teoriaosuuden.

- alle tunti
- 1-1,5 tuntia

- 2 tuntia
- 2,5 tuntia tai enemmän

12. Vuodenajat, jolloin olisin valmis harrastamaan *

- kevät
- kesä
- syksy
- talvi
- en osaa sanoa

13. Teoriaopiskelu olisi parasta *

- toteuttaa käytännön ajoharjoitusten kanssa samalla kerralla
- toteutettaa omana kertanaan ilman käytännön ajoharjoituksia
- en osaa sanoa/ei merkitystä

14. Haluaisin ravikoulujen käytännön opetuksen toteutuvan *

- ryhmäopetuksena
- yksilöopetuksena
- en osaa sanoa

15. Haluaisin ravikoulujen teoriaopetuksen toteutuvan *

- ryhmäopetuksena
- yksilöopetuksena
- en osaa sanoa

16. Millä hevos- tai ponirodulla mieluiten opettelisit ajamista? *

*Shetlanninponi on pieni ponirotu, joilla raveissa voi ajaa kilpaa 10-18-vuotiaat lapset ja nuoret. Gotlanninruss on isompi ponirotu, jolla raveissa voi ajaa kaikki yli 12-vuotiaat nuoret aina aikuisiin asti. Suomenhevosilla ja lämminverisillä saa ajaa kilpaa raveissa kaikki vähintään 16-vuotiaat, aina 70 ikävuoteen asti. Kaikilla roduilla harrastaminen kotiolosuhteissa käy turvallisissa puitteissa kaikenikäisille harrastajille.

- shetlanninponilla
- gotlanninruss-ponilla
- suomenhevosella

- lämminverisellä
 rodulla ei ole väliä

(Sivu 2 / 4)

Esiselvitys ravikoulujen kysynnästä

17. Kuinka pitkälle haluaisit edetä raviharrastuksessasi ravikoulun opetukseen osallistumisen myötä? *

Ravikilpailuissa kilpaa pääsee ajamaan vain ajoluvan suorittaneet henkilöt.

- Haluan vain oppia ajamaan hevosella
 Haluan suorittaa ajoluvan
 En osaa sanoa

18. Ravikoulujen laatu *

	Ei merkitystä	Hieman merkitystä	Paljon merkitystä
Ravikoulu sijaitsee raviradan yhteydessä	☐	☐	☐
Ravikoululle pääsee julkisilla kulkuneuvoilla	☐	☐	☐
Asiakaskäyttöön soveltuvat sosiaalitilat	☐	☐	☐
Opetushevosten kilpailuaktiivisuus	☐	☐	☐
Opetushevosten turvallisuus	☐	☐	☐
Ohjaajien osaaminen	☐	☐	☐
Talliympäristön siisteys	☐	☐	☐
Harrastuksessa etenemismahdollisuus	☐	☐	☐
Mahdollisuus lapsi-vanhempikurssiin	☐	☐	☐

19. Mikä on mielestäsi sopiva hinta yhdelle ravikoulun tunnille? *

Hintaa arvioidessa vertailussa voi huomioida ratsastustuntipalveluiden hinnat. Tässä tapauksessa on kuitenkin huomioitava, että ratsastustunnit yleensä toteutetaan ryhmätunteina, raviopetuksen mahdollisesti ollessa yksilöopetusta. (Ratsastustunnin hinta on keskimäärin 18-30 euroa, pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa tunnit saattavat olla kalliimpia. Hinnat myös vaihtelevat talleittain. Hintaan sisältyy ammattitaitoisen opettajan palvelut, turvalliset ja ratsastukseen sopivat puitteet sekä koulutettu ratsu. Lähde: Suomen Ratsastajainliitto)

- 20-25€
- 26-30€
- 31-35€
- 36-40€
- 41-45€
- 46-50€
- yli 50€
- en osaa sanoa

20. Kuinka pitkän matkan olisit valmis kulkemaan ravikouluun? *

- alle 10 km
- 10-25 km
- 26-40 km
- 41-65 km
- 66-80 km
- yli 80 km

21. Vapaa sana:

(Sivu 3 / 4)

Esiselvitys ravikoulujen kysynnästä

22. Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan 2 kpl Suomen Hippoksen kausikortteja loppuvuoden raveihin. Yhteystiedot jättämällä osallistut arvontaan.

Etunimi

Sukunimi

Matkapuhelin

Sähköposti

Osoite

Postinumero

Postitoimipaikka

RAVIRADAT SUOMESSA

RAVIRADAT RUOTSISSA

lähde:

https://www.travsport.se/polopoly_fs/1.265805!/menu/standard/file/horisont_2017.pdf